

Türk Sinemasında
ON KADIN
AGÂH ÖZGÜÇ

BROY

Türk Sinemasına
Damgasını Vuran

ON KADIN

AGÂH ÖZGÜÇ

BROY YAYINLARI: 47
Sinema Dizisi: 3
Kasım 1988

AGÂH ÖZGÜÇ

Türk Sinemasına
Damgasını Vuran

ON KADIN

BROY YAYINLARI

KALEMİNE BEREKET AGÂH ÖZGÜÇ

Bizde sinema üstüne yayınlanan kitapların sayısı hâlâ elle sayılacak yoksulluktur —başlangıcından beri öyledir. Sinema sanatının temel kitaplarının tek tük çevirileri ya da telif yazılmış, özgün araştırma, inceleme ve eleştiri kitapları, hep birtakım “kahramanların” nerdeyse iğneyle kuyu kazarca özveri ile çabalarının sonucudur. Son yıllarda sinema yayıncılığımızdaki belirgin kıpırdanma da, bu boş ve karanlık alanı aydınlatmaya yönelik çalışmalarını kitaplaştıran o belli kalemlerin eseridir. Yazarların ön saflarında yer alan bir Nijat Özön, bir Atilla Dorsay ya da bir Agâh Özgüç’ün eserleri sinemasever okuyucu için vazgeçilmez bir kaynak niteliğini taşıyor öteden beri.

60’lı yılların ortalarında Sinematek’te tanıdığım Agâh Özgüç, henüz o zaman Yeşilçam’ın kâtiibi ya da sinemamızın arşivcisi gibi niteliklemlerle anılmıyordu ama Yeni Sinema dergisi için yazıp, o dönemde çevrilen Türk filmlerini düzenli ve sürekli olarak “kaydediyordu”. Başlangıcından günümüze kadar getirdiği Türk Filmleri Sözlüğü ciltlerinin tohumlarının atıldığı Sinematek yıllarından bu yana geçen, sürekli “sessiz ve derinden” çalışmalarını sürdürerek kendisini geliştiriyor, sinema kitaphitemize kılı kırk yararçasına titiz araştırmacının dikkat ve özenine sahip bazı kaynak yapıtları armağan etmeyi sürdürüyor Özgüç.

Yazarın Broy Yayınları’nda basılan Türk Sinemasında Cinselliğin Tarihi adlı son yapıtının hemen ardından, Türk Sinemasına damgasını vurmuş on büyük kadın oyuncuyu ele alıp işlediği bir başka yeni

temel başvuru kitabı da işte okur karşısında. Özgüç bu kez sinemamızın "yıldızlar mitolojisi"nde başı çeken efsaneleri anlatıyor.

"Doruktan batağa" yuvarlanan efsanevi Cahide Sonku'dan Sezer Sezin'e; irikiyım endamı, sarı dalgali saçları, akça-pakça dolgunluğuyla "sokakta" keşfedilmiş Neriman Köksal'dan, "ağlayan kadın" ya da "kör kız" dendi mi akla hemen geliveren Muhterem Nur'a; "ıslak düşlerin cinsel hayali" olagelmiş, dünün baştan çıkarıcı çerkez güzeli, bugünün ermiş kadını Leyla Sayar'dan Küçük Hanımefendi Belgin Doruk'a, sinemamızın sultanı Türkan Şoray'dan "erkek Fato" Fatma Girik'e ve Akad'ın "Gelin", "Düğün", "Diyet" üçlemesiyle sinema tarihimize geçen Hülya Koçyiğit'ten son dönem Türk Sinemasına çağdaş bir kadın ve cinsellik anlayışı getiren, yeni yollar açan Müjde Ar'a kadar sinemamızın belirli dönemlerine ağırlıklarını koymuş on büyük "yıldız"ı sığıştırıyor son kitabına Agâh Özgüç. Şiirden ve gazetecilikten gelme o açık, akıcı dili ve işlevsel üslubuyla. Elimizdeki Türk Sinemasına Damgasını Vuran On Kadın'la, seçtiği çileli ve yıpratıcı uğra, alanında, olanaksızlıklara, güçlüklerle aldırmandan vol alarak yıllardır verimli üretimini sürdüren Agâh Özgüç'ten yararlı bir kaynak kitap daha bütün sinema tutkunlarına ulaşmış oluyor.

SUNGU ÇAPAN

*Türk Sinemasına
Damgasını Vuran*

ON KADIN

AGÂH ÖZGÜÇ

“YILDIZ YARATMACILIĞI”NIN VE “KADIN OYUNCULAR”IN DÜNÜ BUGÜNÜ

*Yıldızlaşmanın doğumu, ‘kurban’
rolüyle başlar ve doruklara ulaşınca
da, eğer oyuncu erkeğe bir Frankes-
tayı, kadınsa bir Vampirella rolüyle
sonuçlanır. Yani, sinema tarihinin kla-
sik “vamp efsanesi”ne göre yaratılan
yaratannı daima yiyecektir...*

AGÂH ÖZGÜC

*“Yıldızlık” ve “yıldız yaratmacılığı”,
Birinci Dünya Savaşı’nın sürüp gittiği yıl-
larda ilk kez İtalya’da doğdu; Amerikan
sinemasında ise “Hollywood usulü sistem”
le önlenemeyen bir tırmanışa geçti.
Doruklara ulaştı. Ve tüm uluslara ege-
men olan “Amerikan yıldızlığı”, sine-
mada “çağdaş mitoloji”yi yarattı.*

Başlangıcında kadın kişilikleri üzerine
kurulan İtalyan sineması **Francesca Ber-
tini, Lyda Borelli, Pina Menichelli** ve
Maria Jacobini’yle “yıldızlık saltanatı”
nı ancak on yıl kadar sürdürdü.
Çünkü İtalyan sineması büyük bir çöküşü

Francesca Bertini:
sineciğine, yılda bir
milyon (altın) lîret
kazanır. İlk
yıldızlardandı.

yaşıyordu. Sinema tarihlerine göre bu
çöküşün başlıca nedeni "yıldızlar" dı:

*...yıldızların aşırı ve dengesiz tutum-
ları, giderek kaprisleriydi: İlk
Dünya Savaşından sonra Avrupa'yı
kaplayan Amerikan filmleriyle
rekabet etmek zorunda kalan İtal-
yan Sineması bunalıma düştü: aruk
yıldızların isteklerini karşılayamaz
oldu. Francesca Bertini yılda bir mil-
yon (altın) lîret kazanıyordu; Maria
Jacobini ayda 36 bin lîret alıyordu.
Bundan başka her yıldız senaryoyu
dilediğince değiştirir, çevrimin her
aşamasına karışır; yönetmeni,
görüntü yönetmenini seçerdi.*

Bkz. *Arkın Sinema Ansiklopedisi*, "Yıldızlar ve
Efsaneler", cilt 2., sh.375-377. (Buru Lan S.A.de
Ediciones, San Sebastian-Ispanya) 1975

Pina Menichelli ve Luigi
Serventi. Manzoni'nin bir
"dus pazarlaması"
sancında İtalyan
sinemasına yarattığı ilk
yıldızlardandı.

Sessiz sinemanın "büyük yıldızı" ve
İtalyan sinemasının "diva"sı Francesca
Bertini bosta olmak üzere Lyda Borelli ve
Pina Menichelli, kaprisleri ve dengesiz
sımarıklıkları yüzünden beklenmedik bir
çöküşün içinde kendilerini yitirdiler. Ve
buna karşılık İtalyan sinemasının kadın
oyuncuları, kendilerinden sonra gelen
dünya sinemasının birçok yıldızını da
etkiledi. Örneğin Greta Garbo, Lyda

Borelli'yi; Gloria Swanson ve Marlene Dietrich ise F'na Menichelli'nin izini sürdüler.

GEÇİŞ DÖNEMİNDE OYUNCULAR VAR YILDIZLAR YOK

Sinema bir "*düş ardiyesi*"dir. Yıldızlar aracılığıyla çeşitli imajlar üretir. Çarpıcılığı ise "*giz*"inden, görsel zenginliğinden gelir. Ve sinema, iki tarafı keskin bir bıçak gibidir. Düşlerinde '*sömürü*'ye de '*uyarı*'da yer vardır. Her şey bu silahın nasıl ve hangi amaçla kullanılmış olmasına bağlıdır. İşte bir "*düş pazarlaması*" sonucunda, İtalyan sinemasının yarattığı Francesca Bertini, Lyda Borelli ve Pina Menichelli gibi "*ilk yıldızlar*"ı gördük.

Bu genellemeden sonra Türk sinemasına dönelim. Bizim sinemamızda "*yıldız yaratıcılığı*" nasıl gerçekleşti ve "*kadın oyuncular tipolojisi*" nasıl gerçekleşti?

İlk Türk kadın oyuncularının giriş yaptığı 1923'lerden 1948'li yıllara uzanan süreçte Türk sinemasının tiyatro egemenliğindeki bu "*geçiş dönemi*"nde Cahide Sonku'yu saymazsak, "*yıldız oyuncular*"ı göremeyiz. Örneğin Bedia Muvahhit, Neyyire Neyir (1923), Semiha Berksoy, Feriha Tevfik (1929), Fatma Andaç (1934), Necla Sertel, Perihan Yanal (1938), Nevzat Okçugil (1939), Nevin Akkaya (1940).

Lyda Borelli: kaptisleri ve şımarıklıkları yüzünden beklenmedik bir çöküşün içinde kendini yitiren ilk yıldızlardandı.

Cahide Sonku: Türk sinemasının yıldızlaşan ilk kadın oyuncusuydu.

Nevin Seval, Nezihe Becerikli (1941), Muazzez Arçay (1942), Gülistan Güzey (1943), Oya Sensev (1944), Nebile Teker (1945), Berrin Aydan, Şaziye Moral, Nevin Aypar, Melahat İçli, Handan Adalı (1946), Mualla Sürer (1947), Hümaşah Hiçan, Aliye Rona (1948) yalnızca belli başlı kadın oyunculardır. İçlerinde sadece Oya Sensev, Nevin Aypar ve biraz da Hümaşah Hiçan belli tiplere doğru yaklaşırlar. Ama gene de tipolojik açıdan birer "*kadın siluet*" olmanın ötesine geçemezler...

Oysa İtalyan sinema yıldızlarının çöküşünden sonra dünya sineması gene yeni bir "*yıldız egemenliği*" altına girmişti. Sinema tarihçisi Ado Kyro'nun "*Sihirli bir varlık, gerçek bir düş, sinemanın manyetizması*" diye tanımladığı 1930'ların en güzel yıldızı Louise Broks, daha sonraki yıllarında Mae West ve Marlene Dietrich...

Türk sinemasının bu geçiş dönemindeki tek düşü ise Sonku'dur.

SAHİCİ SİNEMACILAR PROFESYONEL YILDIZLAR

İtalyan sinemasının *Silvana Mangano* gibi dolgun vücutlu "*seks simgeleri*"nin ürettiği 1950'li yıllardan sonra Türk sinemasında da yeni kadın tipleri kalıplara dökülecek ve bu dönemde birçok kadın oyuncu yıldızlaşacaktır... 1950'li yıllardan

Neriman Köksal: *Katil*'de vamp kadın tipinin başarılı örneğini verdi.

Sezer Sezin: *Üç Tekerlekli Bisiklet*'te.

önce *Faruk Kenç*'le başlayıp *Lütfi Ö. Akad* la sürdürülen "*sinemacılar dönemi*"nde, güzellikleriyle öne çıkan bir dolu kadın oyuncu görürüz. *Ayla Karaca* (1949), *Mesiha Yelda* (1950), *Zeynep Sırmalı*, *Pola Morelli*, *Nedret Güvenç*, *Yıldız Kenter* (1951), *Ayfer Feray*, *Neşe Yulaç*, *Deniz Tanyeli*, *Gönül Bayhan* (1952), *Heyecan Başaran* (1953), *Cavidan Dora*, *Mualla Kaynak* (1954), *Peri-Han*, *Tijen Par* (1959), *Semra Sar*, *Nebahat Çehre* (1961)...

Hepsi de kendi tiplerini açısından birer "*yıldız*" olarak düşünülebilirler... Ama gene de 1949-61 döneminde ortaya çıkan *Sezer Sezin*, *Neriman Köksal*, *Muhterem Nur*, *Belgin Doruk*, *Fatma Girik*, *Leyla Sayar*, *Çolpan İlhan*, *Türkan Şoray* gibi "*yıldızlar*"ın yanında, "*yıldızlıkları*" tartışmaya açıktır.

Türk sinemasında "*yıldız yaratmacılığı*" profesyonel anlamıyla genel olarak iki şekilde işlev görüyor: Yönetmen ve proje

Belgin Doruk: *Kırık Hayatlar*'da Cüneyt Arkın'la.

ağırlıklı sinemayla ve de dergi aracılığıyla, yani *Yıldız Dergisi Yarışması*'yla sinemaya girip de "*yıldız*" olan tek kadın oyuncu *Belgin Doruk*'tur. Ancak bu yıldızlaşmada yönetmen katkıları da inkâr edilemez kuşkusuz. Proje desteği ve yönetmen katkıları özellikle de *Sezer Sezin* (*Lütfi Ö. Akad-Vurun Kahpeye*), *Muhterem Nur* (*Memduh Ün-Üç Arkadaş*), *Fatma Girik* (*Memduh Ün-Ölüm Peşimizde*) ve *Türkan Şoray*'da (*Metin Erksan-Acı Hayat*) görülür.

Ve gene de bu dönemde kadın oyuncuların tipleri iyice belirginleşir. Ayrıntı-

Fatma Girik: *Avare Kız*'in bir sahnesinde *Ajda Pekkan*'la.

ları çok çeşitlidir, ama temelde iki ana bölümde toplanır: Masum kızlar (Oya Sensev, Zeynep Sırmalı, Muhterem Nur, Türkan Şoray) ve kötü kadınlar (Pola Morelli, Gönül Bayhan, Peri-Han).

DERGİ YARIŞMALARININ ALTIN ÇAĞI

Her dönem kendi yıldızlarını yaratır. Ve Türk sinemasında oyuncusuna "*sahip çıkma olgusu*" Lütfi Ö.Akad'la başlar. Başlangıçtaki "*yıldızı*" Sezer Sezin'dir.

Bu olgu giderek "*artist yarışmaları*"yla dönemin en popüler sinema dergilerinin tekeline girer. İşte 1952'lerdeki *Yıldız Dergisi*'nden sonra 1962'lerde bu konuda gücünü gösteren "*tek dergi*" *Ses*'tir...

Dergi yarışmalarının bir "*altın çağı*" yaşadığı bu dönemde ortaya çıkan ilk kadın yıldız Hülya Koçyiğit'tir. Ancak bu

Hülya Koçyiğit: *Yiğit Yaralı Olur*'da Yılmaz Güney'le.

Leyla Sayar: sırt güzelliyle de hayalleri süsledi.

aşamada, Koçyiğit'in yıldızlaşmasında kuşkusuz Metin Erksan'ın da büyük katkıları yadsınamaz. Ama yarışma aracılığıyla ya da iddialı bir yöntemle yola çıkarak şansını deneyen her "yıldız adayı"nın birden bire "star" olması da elbette mümkün değildir. Bu bir zamanlama olgusudur...

"Altın çağı"nı yaşayan bu yarışmalardan Filiz Akın, Hülya Koçyiğit, Selda Alkor, Zeynep Aksu, Hale Soygazi ve Gülşen Bubikoğlu yararlanırlarken, 1962-1974 yıllarını kapsayan dönemde kural dışı bir "yıldız" görürüz. Bu tiyatro çıkışlı oyuncu Sema Özcan'dır.

YILDIZ OLAMAYAN YILDIZLAR

1974'lerde Türk sinemasında yeni bir tür doğdu. Bu, porno sineması kıyılarına yaklaşan "seks güldürüleri"ydi. Sonra da bu güldürüler, giderek şirazesinden çıkıp "o kıyılar"a ulaştı da... Eşyanın tabiatına uygun biçimde bir tür, kendi takımının yıldızlarını yarattı... Ancak belli süreleri kapsayan "sinema modalar"ın ürettiği "yıldız"ların kalıcı nitelikleri olmadığı için "tüketim"i de kolay oldu. Gerçekten "yıldız olmayan yıldızlar"dı bunlar...

Yönetmen Metin Erksan'a göre bu modanın yıldızları: "Deve derisinden veya kâğıttan yapılmış Karagözler"di².

² Bkz.: *Milliyet Sanat* Dergisi, s.174, 5 Mart 1976

Türkan Şoray: sinemaya atıldığı ilk yıllarda.

naklanıyordu. Özellikle de Türkan Şoray'ın başta sözünü ettiğimiz dünya "Ayakların baş olduğu" bu dönem, belli bir süre için gerçek yıldızlardan Türkan Şoray'ın, Hülya Koçyiğit'in ve Fatma Girik'in "çöküş"ünü de hızlandırdı. Çünkü, televizyonun yaygın etkisine başkaldırmak zorunda kalan bu tür sinemanın egemen duruma geçmesi, biraz da bu yıldızların tutum ve davranışlarından kay-

Muhterem Nur: günlük yaşamında da sinema yaşamından farklı değil.

sinemasının "ilk yıldızlar"ından Francesca Bertini ya da Borelli gibi, "18 madde-lik ünlü Kanunu"yla (öpüşmez, İstanbul dışına çıkmaz, rejisörü ve erkek oyuncuyu kendi seçer) ³ yapımcıları bezdirmişti.

Ve bu yedi yıllık süreç içinde yeni bir yıldız rastlanamadı Türk sinemasında.

"ESKİ ÖLÜMLER"İN ÜZERİNE KURULAN "YENİ KADIN" İMAJI

Ya 1980'li yıllardan sonra ne oldu?
Çok şeyler...

Yapımcı-işletmeci ikisilinin ortaklığı bozuldu ve bu bir siyasetin bir ürünü olan "oyuncu kalıplaşması" gücünü tümüyle yitirdi. Artık Aliye Rona gibi "aşırı şirret" ve Muhterem Nur gibi "boynu bükük" kadın kişilikleri yok oldu. Bu tipler, gerçekte 1980'li yıllardan çok önce ölmüştü. Bu "eski ölümler" in kahramanların sinema tarihi serüveni içinde kartpostallaşırken yeni kadın imajları üretildi. Ve 1980'li yıllardan sonra "kadın filmleri" türüyle bu "devrimci imaj", genel olarak "sömürüye, ezilmeye baş kaldıran kadın" tiplerinde merkezleşti.

³ Bkz.: Ağah Özgüç, *Bir Yıldız Böyle Doğdu*, sh.73-74, Göl Yayınları, 1974

Gene bu değişim sürecinde "yıldızlaşmak" önemli değil, asıl sanatsal hüner "oyunculasmak"tı. Örneğin, Nur Sürer (*Ses, Yılanların Öcü*), Şerif Sezer (*Yol, Her Şeye Rağmen*), Zuhâl Olcay (*Halkalı Köle, Bir Avuç Gökyüzü*), Şahika Tekand (*Anayurt Oteli, Bir Avuç Gök-yüzü*), Hale Soygazi (*Bir Yudum Sevgi*), Fatoş Sezer (*Kurtar Beni*) gibi "olduğunluk çağım yaşayan kadın tipleri" hem oyunculukları, hem de doğal biçimdeki cinsellikleriyle öne çıktılar ⁴. Ne var ki bu oyuncuların geleneksel anlamda "yıldız"

olmaları mümkün değildi.

1980'li yıllardan sonra Türk sinemasında o kadar çok şey değişti ki... Artık hiçbir dergi ve gazete yarışması "yıldız" yaratamıyor. Çünkü çıkmıyor. Eski kalıplar, eskiyen ideolojiler çöp sepetlerine atılırken, çağdaş sinema bu kez "yeni yıldızlar"ını, yani yönetmenlerini yaratıyor. Film afişlerine "bu bir Atıf Yılmaz filmidir", "bu bir Ömer Kavur filmidir" diye yazılabiliyorsa, "yıldız egemenliği" bir anlamda "ölüme mahkûm ediliyor" demektir.

Türk sineması bu son dönemde bir tek kadın yıldız gördü. O da Müjde Ar'dı. Ve

⁴ Bkz.: Ağah Özgüç, *Türk Sinemasında Cinsellik Tarihi* (Ve Günümüz Türk Sinemasında Olgunluk Çağını Yaşayan Kadınların Ero-tizmi), sh. 138, Broy Yayınları, 1988

Müjde Ar: sinemaya böyle başladı, ama kısa sürede cinsellik temalarının başarılı yıldızı oluverdi.

sanıldığı gibi Ar'ı kesinlikle TV yaratmadı. TV, Halit Refiğ'in "*Aşk-ı Memnu*" dizisiyle yalnızca gizli bir yeteneğinin tanıtımını yaptı. Yıllar sonra da sinema, onu taçlandırdı.

Bu dönemin "*taş bebek güzelliğiyle*" öne çıkan oyuncusu Hülya Avşar ise, özellikle yaratılmak istenen, ama bir türlü yaratılamayan bir Ornella Muti'yi oynuyor nedense...

VE GÜNÜMÜZDE MAGAZİN BASINI YILDIZLIĞI

Bu tarihsel süreç içinde gördüğümüz aşamalar, gerilemeler ya da çöküşlerden sonra, günümüzün yeni koşulları "*yeni yıldızlar*"ı yaratamayacak mı?

Şimdilik magazin basını yaratıyor. Günümüzün değişen koşulları böyle işli-yorsa, elbette bir "*magazin yıldızlığı*" da olacak kuşkusuz.

Kim bu yıldızlar?

Yapay dünyalar içinde yeni üretim kalıpları oluşturan "*güzel kurbanlar*", kelle koparan "*bayan giyotinler*", evden eve taşınan gezginci "*poşetli kızlar*", "*yer hostesleri*" ve "*çağdaş yamyamlar*"...

Evet, böylesine "*cici oyuncaklar*" üreten magazin basını kültürünün "sinema oyunculuğu tipolojisi" şimdi bu merkezleşmede.

MASKLAR
ve KİMLİKLER

Türk sinemasında “ilk Müslüman kadın oyuncuların tarihi” 1922 yıllarında **Muhsin Ertuğrul**’un egemenliğiyle başlar. 1922’lerden bu yana tam 67 yıl geçti. Ve bu süre içinde sayısız, birbirinin kopyası ya da değişik, özgün yüzler gördük beyazperdede. İçlerinde, çağına damgasını vurup ardında iz bırakanlar olduğu gibi, sessizce göçüp gidenler de vardı. Sinema; kadın imgeleri, düşler yaratan bir sanat olarak düşünülürse, bu yöndeki toplumsal etkileri de görülecektir. İşte karanlık sinema salonlarında izleyiciyi hipnotize eden de özellikle beyazperdenin ürettiği mitoslar, fetişler ve yıldızlardır. Ve ünlü İspanyol yönetmeni **Luis Bunuel**’e göre bu işler bir “*sinemasal hipnoz*”dur.

İzleyiciyi büyüleyen sinema sanatçıları çağdan çağa, sosyal gelişmelerle birlikte giyim kuşamlarıyla, makyajlarıyla, jest ve mimikleriyle yarattıkları imajlarla değişeceklerdir. Örneğin pancur gibi takma kirpikli, ince kaşlı, buklelerden oluşan kabarık saçlı, ayakkabıları mantar

topuklu hatunlar, çağın gerisinde ve ipek kağıda sepia basılı kartpostallarda kalırken, kadın estetiği de biçim değiştirerek işlevini sürdürecektir. Ve yıldızlar yaşadıkları toplumun birer parçası olarak kendilerine özgü davranışlarıyla anılırlar sinema tarihinde. Bazı fotoğraflar ve imajlar kolay kolay unutulmaz. Yıllar geçse de öyle fotoğraflar vardır ki izleyicinin belleğinden çıkmaz. Örneğin olayı evrensel olarak düşünürsek, etekleri rüzgârla havalanmış bir “*efsane kadın*” Marilyn Monroe’yu, gözünü saçlarıyla örten bir Veronica Lake’ı, siyah eldivenleriyle bir Rita Hayworth’ı anımsamak mümkün mü?

Türk sinemasında da kendi ölçüleri içinde benzer örnekler görürüz. Muhteşem burnuyla bir Pervin Par, Taş Bebek adlı filmin bir sahnesinde vücuduna yapışan dar elbisesiyle kıvrıt kıvrıt yürüyen ve ardından bir adamın “*İyi muuz...*” diye bağırduğu bir Gönül Yazar, *Yalnızlar Rıhtımı*’ndaki dekolte göğüslü bar yosması bir Çolpan İlhan unutulmayan siyah-beyaz fotoğraflardır. Belleğimizde kalan bu “*imajlar*”a karşılık, “*Türk sinema mitolojisi*”ne baktığımızda “*çağına damgasını vuran on kadın*” olarak Cahide Sonku, Sezer Sezin, Muhterem Nur, Neriman Köksal, Leyla Sayar, Belgin Doruk, Fatma Girik, Türkan Şoray, Hülya Koçyiğit, Müjde Ar’ı görürüz.

*DORUKTAKİ KADININ
BATAKTAKİ ÖLÜMÜ:*

CAHİDE SONKU

Türk sinema mitolojisinin "ilk yıldız"ı 1935 yıllarında doğdu. Bu Cahide Sonku'ydu. Unutulmayan bir sarışın olarak Muhsin Ertuğrul sinemasının ilk dönemlerini etkileyen Sonku, *Bataklı Damın Kızı Aysel* ve *Şehvet Kurbanı*'yla "düşsel bir kadın" oldu. Ve giderek efsaneleşti...

Erkek rüyalarına giren "ilk dişi kadın" olan Sonku'nun yaşamı rahmetli Ayhan Işık'ın deyişiyle bir *zengin-yoksul romanı*ydı. Sinema yazarı Çetin A.Özkırım'a göre "Ölümsüz Cahide"ydi. Bir kuşağın gençlik yıllarının tapılan kadını Sonku, onu

Doruğa çıktığı yıllarda...
Gerçekten yıldız olmayı
hakketmiş bir oyuncuydu

Cahide Sonku:
üne kavuştuğu
Bataklı Damın Kızı Aysel
de Talat Artemel'le.

yakından tanıyan aktör İsmet Ay'a göre ise "*İlahe bir vucut, sarışın bir baş*"tı.

Esmer kadınların egemen olduğu bir dönemde sarışın bir kadından Türk sinemasında "*yıldız*" olur muydu? Ama Cahide ile olmuştu işte... Sinemada kadın kişiliği ve erotizm olgusu, bu gizemli sarışınla başladı. Türk sineması asaleti, kürkü, son model arabaları ve "*ırlantalt yaşam biçimi*"ni Cahide Sonku'da gördü. Sonra bu gösterişli yaşam, Balık Pazarı'nın arka sokaklarında, Parmakkapı'nın

ucuz meyhanelerinde noktalandı. '*Doruktaki kadın*'in '*bataktaki ölümü*'ydü bu.

Cahide Sonku, Türk sinemasında belki olağanüstü bir oyuncu değildi, ama Yeşilçam'ın "*trajik efsane*"siydi. Ne garip ki TRT Repertuar Kurulu Cahide Sonku'nun yaşam öyküsünün filme dönüştürülmesine karşı çıkmıştı. Gerekeşi ise Sonku'nun "*toplumun değil, kendi kendisinin kurbanı*" olmasıydı... Bu iddia doğru olabilirdi. Ama böyle bir yorum, çıkışlı inişli bir yaşamı olan sanatçının filminin yapılmasına engel değildi. Kaldı ki Cahide Sonku'nun yaşamında gelmiş geçmiş yüzlerce kadın yıldızın ortak dramı yatıyordu.

Bir özdeyişe göre "*Gurur felaketin önünde gider, kibirli insan fena düşer*"di. Sanki bu cümle Cahide için söylenmişti...

Cahide Sonku; Şehvet Kurbanı'nda Muhsin Ertuğrul'la belleklerden silinmeyecek bir başarıya ulaşmıştı

Cahide Sonku: Büyük Sır
da Galip Arcan'la.

Cahide Sonku son
yıllarında... İçki
masalarının müdavimi
olmuştu. Birçok büyük
yıldız gibi, o da
sinemadaki başarılarıyla
mutlu olamadı.

FİLMOGRAFYA *

- ☆ 1933 *Söz Bir Allah Bir* (Muhsin Ertuğrul)
- ☆ 1934 *Bataklı Damın Kızı Aysel* (Muhsin Ertuğrul)
- ☆ 1940 *Akasya Palas* (Muhsin Ertuğrul), *Şehvet Kurbanı* (Muhsin Ertuğrul)
- ☆ 1942 *Kıskanç* (Muhsin Ertuğrul)
- ☆ 1945 *Yayla Kartalı* (Muhsin Ertuğrul)
- ☆ 1947 *Senede Bir Gün* (Ferdî Tayfur, Yuvamı Yıkamazsın (Kâni Kıpçak)
- ☆ 1949 *Fedâkâr Ana* (Seyfî Havaeri)
- ☆ 1951 *Vatan ve Namık Kemal* (Talat Artemel, Sami Ayanoğlu)
- ☆ 1952 *Günahını Ödeyen Adam* (C.Y.Kostanof)

Mistik'ta kızı Ender
Doruk ve Müjdat Gezen'
le.

Cahide Sonku:
Korkusuzlar'da Yılmaz
Güney'le (annesi rolünde).

Cahide Sonku film setinde. Yanında İ.Galip Arca'nın arkasında dönemin önemli yönetmenlerinden Kâni Kıpçak.

- ☆ 1954 *Beklenen Şarkı* (Orhan M.Arıburnu, Sami Ayanoğlu)
- ☆ 1955 *İlk ve Son* (Atif Yılmaz)
- ☆ 1956 *Büyük Sır* (Talat Artemel)
- ☆ 1962 *Ayşecik Yavru Melek* (Osman F.Seden)
- ☆ 1965 *Korkusuzlar* (Semih Evin), *Sevgim ve Gururum* (Süreyya Duru), *Yahya Peygamber* (Hüseyin Peyda)
- ☆ 1971 *Mıstık* (Ülkü Erakalın)

* Sanatçıların filmografyalarını verirken, parantez içinde yönetmenleri adı da belirtildi.

*LONDRA BAR'DAN
MESRURE:*

SEZER SEZİN

— *Damga* adıyla çekeceğimiz film için, baş kadın artist olarak bir gece *Londra Bar*'da yaptığı varyeteyi beğenerek *Mesrure Hanım*la anlaşık. Adını *Sezer Sezin* olarak değiştirdik.

1946 yılında çekimi yapılan *Damga*'yla ilgili olarak yapımcı *Hürrem Erman*, bir söyleşide böyle diyordu.

Damga'yla başlayıp *Vurun Kahpeye* ile güçlü bir oyun sergileyen *Sezer Sezin*, 1950 döneminin "yeni yıldız"ı oldu. *Sezin*'in, o yılların koşulları içinde cinsellik

Sezer Sezin: Şoför *Nebahat*'ta başarılı bir tip çizmişti.

Sezer Sezin; *Vurun Kahpeye*'de unutulmaz sahnelere damgasını vurdu.

yönünden fazla öne çıkan bir tipi yoktu. Ama Lütfi Akad sinemasının iyi bir oyuncu malzemesini oluşturdu. **Metin Erksan**'ın *Şoför Nebahat* filmiyle erkeksi bir tiplmeyi canlandırdı. Genelde iyi yönetmenlerin elinde ayağı yere basan tipleri oynayan **Sezer Sezin**'in asıl unutulmaz filmi *Vurun Kahpeye*, İstanbul Taksim Sineması'nda beş hafta oynatarak dönemin en büyük hasılat rekorunu kırdı. Özellikle de, *Aliye Öğretmen* rolünde izlediğimiz **Sezer Sezin**'in taşlarla sopalarla linç edilme sahnesi, bugün halâ hatırlardadır.

Cehennem Arkadaşları'nda Hayati Hamzaoğlu ile.

FİLMOGRAFYA

- ☆ 1945 *Koroğlu* (Refik Kemal Arduman, Mümtaz Ener)
- ☆ 1948 *Damga* (Seyfi Havaeri, Lütfi Ö.Akad)
- ☆ 1950 *Vurun Kahpeye* (Lütfi Ö.Akad), *Lüks Hayat* (Lütfi Ö.Akad)
- ☆ 1952 *Arzu ile Kamber* (Lütfi Ö.Akad), *Tahir ile Zühre* (Lütfi Ö.Akad)
- ☆ 1954 *Kaçak* (Şadan Kâmil)
- ☆ 1955 *Dağları Bekleyen Kız* (Atıf Yılmaz)
- ☆ 1956 *Kalbimin Şarkısı* (Lütfi Ö.Akad), *Ölmüş Bir Kadının Evrakı Metrukesi* (Metin Erksan)

- ∴ 1958 *Meyhanecinin Kızı* (Lütfi Ö.Akad),
Meçhul Kahramanlar (Agâh Hün)
- ☆ 1959 *Ana Kucağı* (Lütfi Ö.Akad), *Vatan
Uğruna* (Nişan Hançer)
- ☆ 1960 *Şoför Nebahat* (Metin Erksan)
- ☆ 1962 *Üç Tekertecli Bisiklet* (Lütfi Ö.Akad,
Memduh Ün)
- ☆ 1963 *Dişi Kurt* (Lütfi Ö.Akad), *Rüzgâr Zehra*
(Nişan Hançer)
- ☆ 1964 *Şahane Züğürtler* (Süreyya Duru), *Şoför
Nebahat ve Kızı* (Süreyya Duru)
- ☆ 1965 *Şoför Nebahat Bizde Kabahat* (Süreyya
Duru)
- ☆ 1966 *Asker Anası* (Asaf Tengiz), *Sırat
Köprüsü* (Lütfi Ö.Akad)
- ☆ 1956 *Turist Zehra* (Kayahan Arıkan)

Film setinde, yönetmen
Memduh Ün ve
aktörlerle...

Sezer Sezin: Üç
Tekertecli Bisiklet'te
Ayhan Işık'la. Az, ama
unutulmaz filmlerde,
unutulmaz rollerde...

AKÇA VE PAKÇA YÜZÜYLE

NERİMAN KÖKSAL

Çetin Karamanbey'in sokakta bulduğu Neriman Köksal, muhteşem bir konağa benzer. Endamı yerindedir. Ve Türk sinemasındaki "iri kıyım" kadın tiplerini sergiler. Sinemaya girdiği ilk günlerdeki dalgalı saçlarıyla, masum dolgunluğuyla 1920'lerdeki kartpostalarda unutulmuş kadınları anımsatır. Neriman Köksal, 1955'lere "geç gelmiş" bir kadındır sanki.

Fosforlu Cevriye'lerle, erkeksi kadın tipleriyle oyalanan Neriman Köksal, döneminde etkin bir yıldız olmasına karşılık sinema yaşamında dişe dokunur bir filmi zor bulursunuz. Bir Neriman Köksal olarak dönemi etkilemesi, yalnızca akça

Neriman Köksal: Katil'de Vamp kadın kişiliğindeki oyun gücü aştılamadı.

Neriman Köksal:
Günahkârlar Cenneti'nde
Bülent Oran'la.

ve pakça bir kadın tipi oluşturmasından gelir. Kısacası yalnızca, popülist bir sinemanın kadınıdır.

FİLMOGRAFYA

- ☆ 1950 *Çete* (Çetin Karamanbey)
- ☆ 1951 *Hürriyet Şarkısı* (Faruk Kenç)
- ☆ 1952 *Memiş ile İbiş Anaforcular Kralı* (Çetin Karamanbey)
- ☆ 1953 *Affet Beni Allahım* (Şinasi Özönük), *Edi ile Bütü Tiyatrocu* (Şadan Kamil), *İstanbul Canavarı* (Çetin Karamanbey), *Kaatil* (Lütfi Ö.Akad)

Süleymaniyeli Ali'de
Fikret Hakan'la.

- ☆ 1954 *Çalsın Sazlar Oynasın Kızlar* (Lütfi Ö.Akad), *Ecel Köprüsü* (Selahattin Burçkin), *Beyaz Cehennem* (Metin Erksan), *Canlı Karagöz-Mihriban Sultan* (Muharrem Gürses), *Leylaklar Altında* (Suavi Tedü)
- ☆ 1955 *Battal Gazi Geliyor* (Sami Ayanoglu), *Bataktaki Kız* (Şinasi Özönük), *Çoban Ali* (Kemal Kan), *Ebediyete Kadar* (Turgut Etingü), *Hayatımı Mahşeden Kadın* (Faruk Kenç), *Kanlarıyla Ödediler* (Osman F.Seden), *Kara Vadi* (Necati Çakuş), *Oyuncu Kız* (Mehdi Özgünel), *Ölüm Korkusu* (Mehdi Özgünel), *Şeyh Ahmet'in Gözdesi* (Çetin Karamanbey)
- ☆ 1956 *Felaket Zinciri* (Turan Day), *Günahsız Yavrular* (Orhan Elmas), *Hayırsız Evlat* (Nuri Akıncı), *Kara Bela* (Sami Ayanoglu), *Tuzak Oteli* (Aydın Arakon), *Yangın* (Baki Çallıoğlu)

Anadolu Çocuğu'nda İzzet Günay'la.

Neriman Köksal: erkeksi kadın tipini çizdiği, ünlü Fosforlu Cevriye'de.

- ☆ 1957 *Çoban Aşkı* (Nuri Akıncı, *Dişi Canavar* (Selahattin Burçkin)
- ☆ 1958 *Bana Gönül Bağlama* (Muharrem Gürses), *Gönülden Ağlayanlar* (Seyfi Havaeri), *Günahkârlar Cenneti* (Baha Gelenbevi), *Kızımın Başına Gelenler* (Nevzat Pesen), *Tilki Leman* (Nejat Saydam), *Vicdan Azabı* (Muharrem Gürses)
- ☆ 1959 *Beklenen Bomba* (Muharrem Gürses), *Erkek Fatma* (Abdurrahman Palay), *Fosforlu Cevriye* (Aydın Arakon), *Feryat* (Sıtkı Şumnulu), *Kıtipiyoza Tuzak* (Aydın Arakon), *Şehvet Uçurumu* (Muharrem Gürses)
- ☆ 1960 *Bir Serseri* (Nejat Saydam), *Devletin Öfkesi* (Nevzat Pesen)
- ☆ 1961 *Naylon Leyla* (Abdurrahman Palay), *O Farfara Farfara* (Metin Erksan), *Şahane Kadın* (Nevzat Pesen), *Tatlı Bela* (Atıl Yılmaz)
- ☆ 1962 *Çam Sakızı* (Nevzat Pesen), *Fosforlu Oyuna Gelmez* (Aydın Arakon),
- ☆ 1963 *Erkek Fatma Evleniyor* (Abdurrahman Palay), *Kibarlar* (Yorgo Diziknikiz)
- ☆ 1964 *Anadolu Çocuğu* (Osman F.Seden), *Ayşecik Cimcime Hanım* (Hulki Saner), *Cımbız Ali* (Sırrı Gültekin), *Dişi Şeytan*

(Nevzat Pesen), *Erkek Sözü* (Aram Gülyüz), *Gel Barışalım* (Atilla Tokatlı), *Gecelerin Kadını* (Ülkü Erakalın), *Kimse Fatma Gibi Öpemez* (Zafer Davutoğlu), *Korkunç Şüph*e (Ertem Göreç), *Lekeli Kadın* (Ülkü Erakalın), *Son Tren* (Nejat Saydam), *Yalnız Değiliz* (Ülkü Erakalın)

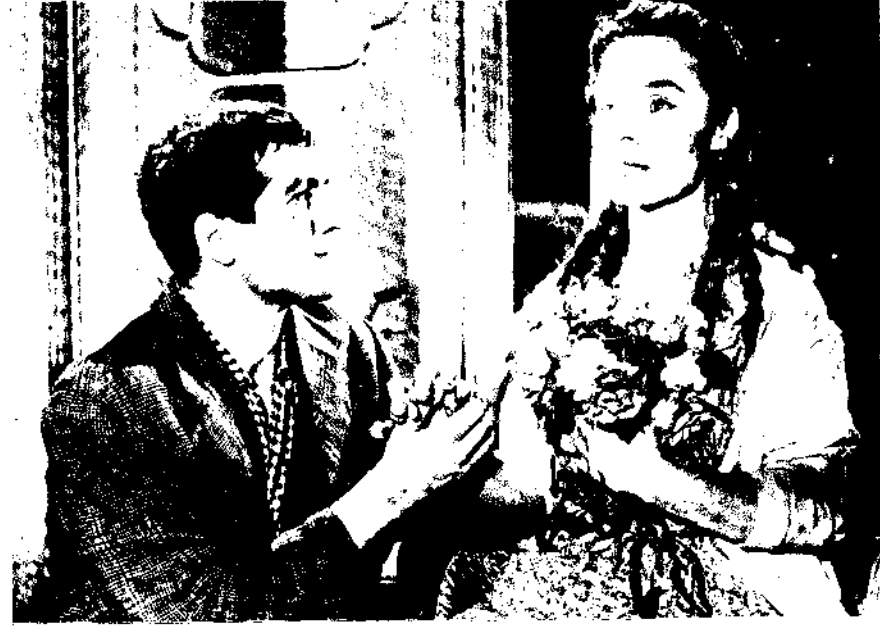
- ☆ 1965 *65 Hüsni* (Aram Gülyüz), *Artık Düşman Değiliz* (İlhan Engin), *Bitmeyen Kavga* (Kemal İnci), *Eller Yukarı* (Nişan Haçer), *Fakir Gencin Romanı* (Nuri Ergün), *Üç Karpuz Bir Koltuğa Sığmaz* (Kemal İnci), *Konyakçı* (Tunç Başaran), *Lokum Gibi Kızlar* (Muzaffer Aslan)

Neriman Köksal: Yalnız Değiliz'de tipinin en ilginç pozlarından birini veriyor. Yanında Cüneyt Arkın...

- ☆ 1966 *Bu Şehrin Belalı* (Ertem Göreç),
Çalığı (Osman F.Seden), *Geceler*
Yarım Oldu (Ülkü Erakalın)
- ☆ 1967 *Amansız Takip* (Semih Evin), *Demir*
Yumruklı Üçler (Nişan Hançer)

KÖR KIZLARIN DRAMI:

MUHTEREM NUR

"Ağlayan kadın" ya da "kör kız" dendi mi hemen akla **Muhterem Nur** gelir. Çünkü **Muhterem Nur**, 1958'lerde bilinmeyen "arabesk yaşam"ın "kutsal kahraman"ıdır. Ve *Kanun Namına*'nın figüran oyuncusu, hızlı bir gelişim içinde *Üç Arkadaş*'a kadar gelir.

Her oyuncunun sinemasal kaderini tayin eden bir filmi vardır. İşte **Muhterem Nur**'un da bu yaşamdaki kaderini belirleyen filmi, *Memduh Ün*'ün *Üç Arkadaş*'ıdır. Bu filmde gözleri görmeyen ve

Muhterem Nur: ezik kadın tipini ustaca çizdiği *Üç Arkadaş*'ta **Fikret Hakan**'la...

Muhterem Nur:
Koçero'da da ezik ve
saldırıya uğramış kadın
kişiliğinin başarılı
örneğini verdi.

parklarda çengelliğnesatan bir kızı oynayan Nur, bu tiplemenin giderek tutsağı olur. Çünkü bu rollerde müthiş etkindir. Ne kadar bu tipin benzerlerini yinelese de *Üç Arkadaş*, **Muhterem Nur**'un sinema yaşamında bir kilometre taşı olarak kahr.

Gerçek soyadı gibi "kısa" boylu ufak-tefek yapılı olan **Muhterem Nur**, ayaklarının altına takoz koyularak kamera karşısına çıkartılırdı çoğu kez. Ve sinemadaki simgesi ise, aydınlık yüzüyle doğal güzellikler içeren muhteşem burundur. Özellikle de kadın izleyicinin tuttuğu ve her filminde yaşlı gözlerle izlenen **Muhterem Nur** da **Sezer Sezin** gibi cinselliğin dışına düşer. Buna karşılık geniş halk yığınlarına ulaşan bir "yıldız oyuncu" dur.

FİLMOGRAFYA

- ☆ 1951 *Beni Mahfettiler* (Talat Gözbak), *Kore Gazileri* (Seyfi Havaeri)
- ☆ 1952 *Boş Beşik* (Baha Gelenbevi), *İstanbul Havası* (Zeki Alpan), *Söz Müdafaaandır* (Münir Hayri Egeli), *Sabahsız Geceler* (Seyfi Havaeri), *Yıldızlar Revüsü* (Zeki Alpan)
- ☆ 1953 *Cinci Hoca* (Suavi Tedü), *Sarı Zeybek* (Münir Hayri Egeli)
- ☆ 1954 *Aşk İzdiraptır* (Atıf Yılmaz), *Son Şarkı* (Sırrı Gültekin)
- ☆ 1955 *Aşkın Acıları* (Hüseyin Kâşif), *Bu Nasıl Aşk* (Hüseyin Peyda), *Günahkâr Baba* (Arşâvir Alyanak), *İzdirap Şarkısı* (Orhan Dülmen), *Kara Sevda* (Seyfi Havaeri), *Kaybolan Gençlik* (Faruk Kenç), *Karacaoğlan* (Avni Dilligil), *Yetim Yavruları* (Memduh Ün)
- ☆ 1956 *Bırakın Yaşayalım* (Kadri Ögelman), *Köy Canavarı* (Muharrem Gürses), *Piç* (Memduh Ün), *Sazlı Damın Kahbesi* (Muharrem Gürses), *Yetimler Ahı* (Muharrem Gürses), *Zeynep'in İntikamı* (Memduh Ün)
- ☆ 1957 *Annemin Gözyaşları* (Nuri Akıncı), *Ceylan Emine* (Muharrem Gürses), *Güllü Fatma* (Memduh Ün), *Gelin Aşem* (Süha Doğan), *Ham Meyve* (Nişan Hançer), *Yavrularımın Katili* (Muharrem Gürses), *Yetim Ömer* (Memduh Ün)
- ☆ 1958 *Ayşe'nin Çilesi* (Memduh Ün), *Acı Sevda* (Seyfi Havaeri), *Aşık Garip* (Nuri

Akıncı), *Çoban Kızı* (Memduh Ün), *Funda* (Nişan Hançer), *Üç Arkadaş* (Memduh Ün)

- ☆ 1959 *Aşk Rüyası* (Hulki Saner), *Aşkın Gözyaşları* (Nejat Saydam), *Aşkın Acıları* (Hüseyin Kâşif), *Ben Bir Günahsızım* (Nejat Saydam), *Kaderim Böyle İmiş* (Nejat Saydam)
- ☆ 1960 *Ayşeçik* (Memduh Ün), *Ateşten Damla* (Memduh Ün), *Ayşem Kınalı Gelin* (İhsan Tomaç), *Meryem* (Baki Çallıoğlu), *Mahallenin Sevgilisi* (Memduh Ün), *Şeytan Kız* (Abdurrahman Palay), *Talihsiz Yavru* (Muharrem Gürses), *Yeşil Kurbağalar* (Sami Ayanoğlu), *Yak Bir Sigara* (Hadi Hün)

Karagünde
Kadir İnanır'la.

- ☆ 1961 *Can Mustafa* (Muharrem Gürses), *Derbeder* (Abdurrahman Palay), *Gönlüm Yaralı* (Muharrem Gürses), *İki Yetime* (Ülkü Erakalın), *Kadın Asla Unutmaz* (Asaf Tengiz), *Kül Kedisi* (Nejat Saydam), *Ölüm Film Çekiyor* (Aydın Arakon), *Sabırtası* (Sırrı Gültekin), *Unutamadığım Kadın* (Ülkü Erakalın), *Yedi Günlük Aşk* (Suphi Kaner), *Yaman Gazeteci* (Burhan Bolan), *Yavru Kuş* (Hulki Saner)
- ☆ 1962 *Aşk Bekliyor* (Ümit Utku), *Ağlama Sevgilim* (Sırrı Gültekin), *Belki Bir Sabah Geleceksin* (Türker İnanoğlu), *Beş Kardeşiler* (Atif Yılmaz), *Çifte Kumrular*

(Metin Erksan), *Çiğdem* (Natuk Baytan), *Gurbet Yolcuları* (Sırrı Gültekin), *Genç Osman* (Yavuz Yalınkılıç), *Kader Yollarımızı Ayırıyor* (Cevat Okçugil), *Kelle Koltukta* (Cevat Okçugil), *Kayıp Kız Ayla* (Hüseyin Kâşif), *Köyün Güzeli* (İhsan Tomaç), *Mağrur Kadın* (Burhan Bolan), *Meteliksiz Aşıklar* (Burhan Bolan)

- ☆ 1963 *Ali Derler Adıma* (Kemal Kan), *Ayşecik Fakir Prenses* (Ertem Göreç), *Beni Osman Öldürdü* (Osman F.Seden), *Koçero* (Ümit Utku), *Bir Öpücük Ver Bana* (Şinasi Özönük), *Can Pazarı* (Sırrı Gültekin), *Çapraz Delikanlı* (Nejat Saydam), *Kızlar Büyüdü* (Arşavir Alyanak), *Kezban* (Arşavir Alyanak), *Nişan Yüzüğü* (Kemal Kan), *Ölüme Çeyrek Var* (Yücel Hekimoğlu), *Yolcu* (Türker İnanoğlu), *Yaralı Ceylan* (Abdurrahman Palay)
- ☆ 1964 *Anne Çok Gördü Felek* (Nuri Akıncı), *Altın Kelepçe* (Hicri Akbaşı), *Erkekler Ağlamaz* (Yılmaz Duru), *Fabrikanın Gülü* (Ümit Utku), *Güzel Kadınlar Çetesi* (Şinasi Özönük), *Günah Bende mi* (Kemal Kan), *İzdirap Çocukları* (Burhan Bolan), *Manyaklar Köşkü* (Aram Gülyüz), *Paylaşılmayan Sevgili* (Yücel Hekimoğlu), *Yüz Karası* (Yılmaz Atadeniz)
- ☆ 1965 *Çapkınlar Kralı* (Zafer Davutoğlu), *Dağ Çiçeği* (Ülkü Erakalın), *EkmeK Kavgası* (Yılmaz Duru), *Şeker Hafsiye* (Zafer Davutoğlu), *Veysel Garani* (Hüseyin Peyda)
- ☆ 1966 *Zalimler* (Yılmaz Duru)

☆ 1967 *Kanunsuz Toprak* (Bilge Olgaç), *Nemli Dudaklar* (Ümit Utku), *Sevda* (Selahattin Burçkin), *Dağlar Aslam* (Kemal Kan), *Garipler Sokağı* (Abdurrahman Palay)

☆ 1968 *Eşkiya Kanı* (Yavuz Figenli)

☆ 1969 *İki Günahsız Kız - Yülm Kadını Değil* (Metin Erksan), *Şen Ola Düğün Şen Ola* (Ümit Utku)

☆ 1972 *Gecekondü Rüzgârı* (Sırrı Gültekin)

Muhterem Nür,
Koçero'da Yılmaz
Güney ile

*KÜÇÜK
HANIMEFENDİLERİN
VAZGEÇİLMEZ
ROMANTİZMİ*

BELGİN DORUK

1952'lerde Türkiye'nin tek sinema dergisi olan **Yıldız**'ın yarışmasında **Ayhan Işık**'la birlikte sinemaya geçen **Belgin Doruk**, cinselliğiyle değil de, ağır başlı ahlakçı tutumuyla düşünülür hep. Yani metres olmaz. Başına oturttuğu zarif şapkasıyla evcil bir kadındır. Zarif bir "*küçük hanımefendi*"dir. Sinemanın yerleşik kalıplarına uygun biçimde bir **Göksel Arsoy**'la "*ülküsel çift*" anlayışına son derece yatkındır. İhanet etmeyi bilmez. İhanete de boynu eğiktir. Baş kaldırmaz... Kimliği "*öldüren kadın*" değildir.

Kürklü, şapkalı, lüks otomobilli, konforla donanmış santimantal salon kornedilerinin vazgeçilmez bir kadını olan

Belgin Doruk: *Yıkılan Gurur*'da şımarık hanımefendi tipinin bir başka örneğinde **Ayhan Işık**'la.

Öldüren Şehir'de Belgin Doruk ve Pola Morelli.

Evcilik Oyunu'nda Goksel Arsoy'la.

Belgin Doruk, iç dünya güzelliklerini yansıtır sinemada. Katı bir ahlakçıdır. Anne olmanın kutsallığını yaşar. Filmlerde *Ayşecik*'in annesi olduğu gibi...

FİLMOGRAFYA

- ☆ 1952 *Çakırcalı Mehmet Efenin Defnesi* (Faruk Kenç), *Kanlı Çiftlik* (Faruk Kenç)
- ☆ 1953 *Koroğlu Türkân Sultan* (Faruk Kenç), *Yavuz Sultan Selim Ağlıyor* (Sami Ayanoğlu)
- ☆ 1954 *Öldüren Şehir* (Lütfi Ö.Akad)
- ☆ 1955 *Kader* (Necil Ozon), *Ölüm Korkusu* (Mehdi Üzgünel), *Son Beste* (Arşavir Alyanak)

- ☆ 1957 *Çölde Bir İstanbul Kızı* (Faruk Kenç), *Çileli Bülbül* (İhsan Tomaç), *Lejyon Dönüşü* (Orhan M.Arıburnu), *Maşşere Kadar* (Selahattin Burçkin)
- ☆ 1958 *Berber Ölelim* (Osman F.Seden), *Daha Çekecek miyim* (Seyfi Havaeri), *Hayat Cehennemi* (Aydın Arakon), *Kederli Yıllar* (Arşavir Alyanak)
- ☆ 1959 *Annemi Anıyorum* (Faruk Kenç), *Kırık Plak* (Osman F.Seden), *Ölmeyen Aşk* (Faruk Kenç), *Ömrümün Tek Gecesi* (Arşavir Alyanak), *Samanyolu* (Nevzat Pesen)
- ☆ 1960 *Ayşecik Şeytan Çekici* (Atıf Yılmaz), *Gece Kuşu* (Hulki Saner), *İlk Aşk* (Hulki Saner), *Kanlı Firar* (Orhan Elmas), *Satın Alınan Adam* (Arşavir Alyanak), *Yeşil Köşkün Lambası* (Nejat Saydam)
- ☆ 1961 *Aşkın Saati Gelince* (Nejat Saydam), *Bir Yaz Yağmuru* (Orhan Elmas), *Bülbül Yuvası* (Nejat Saydam), *Bir Demet Yasemen* (Hulki Saner), *Düğün Alayı* (Hulki Saner), *Kızıl Vazo* (Atıf Yılmaz), *Küçük Hanımefendi* (Nejat Saydam), *Özleyiş* (Aydın Arakon), *Tatlı Günah* (Hulki Saner), *Zavalhı Necdet* (Nevzat Pesen)
- ☆ 1962 *Aşka Karşı Gelinmez* (Hulki Saner), *Daima Kalbimdesin* (Nejat Saydam), *Gönül Avcısı* (Nejat Saydam), *Küçük Hanımın Şoförü* (Nejat Saydam), *Hayat Bazen Tatlıdır* (Nejat Saydam), *Küçük Hanımın Kısmeti* (Nejat Saydam), *Küçük Hanım Avrupa'da* (Nejat Saydam), *Yalnızlar İçin* (Orhan Elmas)

Belgin Doruk; Binnaz'da...

Küçük Hanımefendi
Filminin setinde
yönetmen Nejat Saydam
ve aktör Sadri Alışık'la.

- ☆ 1963 *Aşk Tomurcukları* (Orhan Elmas),
Akdeniz Şarkısı (Nejat Saydam),
Bahçevan (Nejat Saydam), *İlk Göz Ağrısı*
(Nejat Saydam), *Kahbe* (Aydın Arakon),
Kadınlar Hep Aymdır (Nejat Saydam)
- ☆ 1964 *Aşk ve Kin* (Turgut Demirağ), *Bitirimsin*
Hanım Abla (Nişan Hançer), *Duvarların*
Ötesi (Orhan Elmas), *Evcilik Oyunu*
(Halit Refiğ), *İstanbul Kaldırımları*
(Metin Erksan), *Suçlular Aramızda*
(Metin Erksan), *Şoförler Kralı* (Nejat
Saydam)
- ☆ 1965 *Bir Gönül Oyunu* (Mehmet Arslan),
Bozuk Düzen (Haldun Dormen), *Hep O*
Şarkı (Atıf Yılmaz), *Kırık Hayatlar*
(Halit Refiğ), *Sayılı Dakikalar* (Atıf
Yılmaz), *Şoförün Kızı* (Ülkü Erakalın),
Yasak Cennet (Ülkü Erakalın)

- ☆ 1966 *Sevgilim Bir Artistri* (Atıf Yılmaz),
Toprağın Kanı (Atıf Yılmaz), *Yarın*
Ağlayacağım (Orhan Aksoy)
- ☆ 1967 *Yıkılan Gurur* (Sırrı Gültekin)
- ☆ 1968 *Atlı Karınca Dönüyor* (Sırrı Gültekin),
İstanbul'u Sevmiyorum (Ülkü Erakalın),
Kanlı Nigâr (Ülkü Erakalın)
- ☆ 1969 *Aysecik Yuvarın Bekçileri* (Aram
Gülyüz), *Şahane İntikam* (Sırrı Gültekin)
- ☆ 1970 *Gönül Meyhanesi* (Tunç Başaran), *Küçük*
Hanımın Şoförü (Tunç Başaran), *Pamuk*
Prences Yedi Cüceler (Ertem Göreç)
- ☆ 1972 *Gecekondu Rüzgârı* (Sırrı Gültekin)

*ISLAK DÜŞLERİN
CİNSEL HAYALİ:
LEYLA SAYAR*

Atıf Yılmaz'ın, Metin Erksan'ın ve Halit Refiğ'in sperm fışkıran erotik sine-
masına cuk oturan bir kadın oyuncudur
Leyla Sayar. İşte Sayar'ın oynadığı *Ölüm
Perdesi*, *Suçlular Aramızda* ve *Şehrazat*,
bu tür sinemanın her zaman hatırlanan en
belirgin örnekleridir.

Bir "cinsel obje" olarak sinemaya
damgasını vuran Leyla Sayar, bir "mak-
vaj güzeli" değil, doğal güzelliklerin kadı-
nıdır. Bu beyaz tenli "Çerkez güzeli",
"entel yönetmen sineması"nın "fetiş" bir
örneği olarak gösterilebilir. Çünkü
sanatçı, bir vamp kışkırtıcılığı ile masum
ve saygın güzelliğin bileşiminden mey-
dana gelmiştir. Sayar'ın diyalogu bir
Muhterem Nur gibi halk yığınları üzerinde
geniş bir yelpaze oluşturmaz belki. Bu
bağlamda gücü sınırlıdır. Ama cinsel
çeşitlemeler ve erotik duyarlılık Leyla
Sayar'da giderek şiirleşir...

Sinemada olduğu gibi özel yaşamında
da ikili bir dünya görürüz: Örneğin, baş-

Leyla Sayar: Ölüm
Perdesi'nde silahlı
manken önünde bir
striptiz sahnesi.

Leyla Sayar:
başdöndürücü
pozlarından birinde.

Leyla Sayar: Duvaklı Göl'ün bir sahnesinde: her yönüyle kıskırtan bir dişi...

tan çıkarıcı bir vamp kültüründen, türbanlı ideolojiye geçişiyle, sinema yaşamını noktaladığını düşünürsek...

Hangi biçimde olursa olsun, sonuçta bir "tutku kadını"dır Leyla Sayar.

Ekrem Bora'yla çevirdiği bu filmde fetiş bir tutkuyu izliyoruz: Para ve kadın... Bir erkek için en önemli iki şey, bütün çarpıcılığıyla veriliyor...

Aşk ve Kin'in banyo sahnesinde...

FİLMOGRAFYA

- ☆ 1957 *Duvaklı Göl* (Şadan Kâmil), *Dertli Irmak* (Muzaffer Aslan), *Uç Garipler* (Şinasi Özönük)
- ☆ 1959 *Bizim Mahalle* (Hüsnü Cantürk), *Ninno* (Süha Doğan), *Uç Kızın Hikâyesi* (Orhan Elmas)
- ☆ 1960 *Aslan Yavrusu* (Hulki Saner), *Aşk Rüzgârı* (Nevzat Pesen), *Ölüm Perdesi* (Atıf Yılmaz), *Yangın Var* (Lütfi Ö.Akad)

- ☆ 1961 *Boş Yuva* (Memduh Ün), *Can Mustafa* (Muharrem Gürses), *Çapkınlar* (Nevzat Pesen), *Gönülden Gönüle* (Süha Doğan), *İki Yetime* (Ülkü Erakalın), *Kara Dut* (Sırrı Gültekin), *Şeytanın Kılıcı* (Nejat Saydam), *Vahşi Kedi* (Muzaffer Tema), *Yaban Gülü* (Ümit Utku), *Yabancı Adam* (Abdurrahman Palay)
- ☆ 1962 *Aşk Güzeldir* (Sırrı Gültekin), *Aşkın Kanunu Var* (Semih Evin), *Bir Çiçek Üç Böcek* (Süha Doğan), *Çifte Nikâh* (Hulki Saner), *Dilberler Yuvası* (Arşavir Alyanak), *Gümüş Gerdanlık* (Ümit

Bir Çiçek Üç Böcek'te Orhan Günşiray'la.

Beş Şeker Kız'da, ortada
Leyla Sayar.

Utku), *Geçti Buranın Pazarı* (Nişan Hançer), *Kadın ve Tabanca* (Aram Gülyüz), *İki Çalgıcının Seyahati* (Süreyya Duru), *Leyla* (Semih Evin), *Öldüren Bahar* (Süha Doğan), *Şoförün Karısı* (Süha Doğan), *Ver Elini İstanbul* (Aydın Arakon)

☆ 1963 *Aşk Hırsız* (Osman F.Seden), *Çapraz Delikanlı* (Nejat Saydam), *Dişi Örümcek* (Süreyya Duru), *Kavgasız Yaşayalım* (Sırrı Gültekin), *Leyla İle Mecnun* (Nejat Saydam), *Makber* (Ümit Utku), *Öldür*

Leyla Sayar:
bir filmin setinde
yönetmen Melin Erksan'la.

Beni (Agâh Hün), *Sabah Olmasın* (Ali Uğur), *Şafak Bekçileri* (Halit Refiğ), *Yakılacak Kitap* (Süreyya Duru), *Zehir Hafiyeye* (Arşavir Alyanak)

☆ 1964 *Aşk ve Kin* (Turgut Demirağ), *Ankara'ya Üç Bilet* (Aydın Arakon), *Baba Hasreti* (Orhan Elmas), *Beş Şeker Kız* (Zafer Davutoğlu), *Şehrazat* (Halit Refiğ), *Ve Allah Gençleri Yaratı* (İlhan Engin)

☆ 1965 *Aman Dünya Ne Dar İmiş* (Kemal İnci), *Ateş Gibi Kadın* (Aram Gülyüz), *Şeytanın Kurbanları* (Arşavir Alyanak)

☆ 1970 *Ankara Ekspresi* (Muzaffer Aslan)

BİR VİRAGO MU?

FATMA GİRİK

Atıf Yılmaz'ın film setine getirdiklerinde "*Bundan artist olmaz*" dediği **Fatma Girik**, bir gün gelecek, "*ünlü usta*"yı mahcup edecektir... Sinemadaki simgesi renkli gözleridir. Tipleme açısından ise bir virago, yani "*erkeksi kadın*" havası olan **Girik**, bu özelliklerinin dışında "*iyi oyuncu*" olarak da ağırlığını koyacaktır.

Sinemaya ilk girdiği dönemlerde erkek çocukları gibi *Pekos Bil* ve *Tom Miks* okuyup çizgi roman kültürüyle beslenen **Girik**, sınıf atlaya atlaya Türk sinemasına unutulmayacak filmler kazandıracaktır. Kuşkusuz filmi yapan yönetmendir, ama **Fatma Girik** de domuzuna oynamasını bilir...

Sinemadaki çeşitli tipleri canlandırarak *Ölüm Peşimizde*'den *Ezo Gelin*'e, gide-

Fatma Girik: Kiralık Kadın'da Kuzey Vargın'la (üstte):

İntikam Meleği'nde (altta).

rek başka çizgilere sıçramasına karşılık **Girik'in** genel havası bir "erkek Fatma" dır. Bu genel tavır, özel yaşamıyla da özdeşleşir. Sade ve abartısız "taş bebek güzelliği" tıpkı bir mücevher gibi yansımaktadır. Ama bu yansımalarda vurucu bir cinsel çekicilik göremezsiniz.

FİLMOGRAFYA

- ☆ 1957 *Leke* (Seyfi Havaeri), *Memiş İş Peşinde* (Nuri Akıncı)
- ☆ 1958 *Gönülden Ağlayanlar* (Seyfi Havaeri), *Murada Ereceğiz* (Memduh Ün), *Memiş Gangsterler Arasında* (Nuri Akıncı), *İstiklal Uğrunda* (Rahmi Kafadar)
- ☆ 1959 *Bağrıyanık* (Baki Çalhoğlu), *Çakır Emine* (Nuri Akıncı), *Eceline Susamışlar* (Çetin Karamanbey), *Ömrümün Tek Gecesi* (Arşavir Alyanak), *Sevdalı Gelin* (Sırrı Gültekin), *Talihsizler* (Nuri Akıncı)
- ☆ 1960 *Ali* (Çetin Karamanbey), *Cici Kâtibem* (Arşavir Alyanak), *Civanmert* (Aydın Arakon), *Fakir Şarkıcı* (Hicri Akbaşlı), *Ölüm Peşimizde* (Memduh Ün), *Üsküdar İskelesi* (Suphi Kaner), *Telli Kurşun* (Çetin Karamanbey), *Vatan ve Namus* (Nejat Saydam)
- ☆ 1961 *Avare Mustafa* (Memduh Ün), *Boş Yuva* (Memduh Ün), *Duvaksız Gelin* (Suphi Kaner), *İki Damla Gözyaşı* (Nejat

Fatma Girik: geçekonu yaşamını canlandırdığı bir banyo sahnesinde.

Saydam), *Mahalleye Gelen Gelin* (Osman F.Seden), *Seviştığımız Günler* (Halit Refiğ)

Sürtüğün Kızı'nda Önder Somer'le.

- ☆ 1962 *Belah Torun* (Memduh Ün), *Cengiz Hanın Hazineleri* (Atuf Yılmaz), *Erkeklik Öldü mü Atıf Bey* (Mehmet Dinler), *Fatoşun Bebekleri* (Arşavir Alyanak), *Günahsız Aşıklar* (Sırrı Gültekin), *Kismetin En Güzeli* (Memduh Ün), *Küçük Beyefendi* (Türker İnanoğlu), *Kiralık Koca* (Türker İnanoğlu), *Sok k Kızı* (Osman F.Seden)
- ☆ 1963 *Bire On Vardı* (Memduh Ün), *Bir Hizmet i Kızın Hatıra Defteri* (Nejat Saydam), *Badem Şekeri* (Osman F.Seden), *Bazıları Dayak Sever* (Mehmet

Dinler), *Bulunmaz Uşak* (Türker İnanoğlu), *Hop Dedik* (Aram Gülyüz), *Katır Turnağı* (Semih Evin), *Kopuk* (Ömer Faruk), *Tatlı Sert* (Arşavir Alyanak), *Yaralı Aslan* (Osman F.Seden), *Yavaş Gel Güzelim* (Memduh Ün), *Zıfraf Gecesi* (Hüsnü Cantürk)

☆ 1964 *Beş Şeker Kız* (Zafer Davutoğlu), *Fatoşun Fendi Tayfunu Yendi* (Ertem Eğilmez), *Galatalı Fatma* (Semih Evin), *Hizmetçi Dediğin Böyle Olur* (Nejat Saydam), *Halk Çocuğu* (Memduh Ün), *Köye Giden Gelin* (Ülkü Erakalın), *Kimse Fatma Gibi Öpemez* (Zafer Davutoğlu), *Kırk Küçük Anne* (Memduh Ün), *Koçum Benim* (Osman F.Seden), *Keşanlı Ali Destanı* (Atıf Yılmaz), *Muhteşem Serseri* (Ülkü Erakalın), *Öpüşmek Yasak* (Ülkü Erakalın), *Öp Annenin Elini* (Memduh Ün), *Varan Bir* (Aram Gülyüz)

☆ 1965 *Altın Şehir* (Orhan Elmas), *Bir Garip Adam* (Nurettin Alpan, Orhan Elmas), *Hırsız* (Zafer Davutoğlu), *Korkunc*

Fatma Girik: Kotsuz Kahraman'da (üstte); bir filminin dans sahnesinde (altta).

Beş Şeker Kız'dan üç sahne. Fatma Girik'le birlikte. Leyla Sayar. Sevda Ferdağ. Selma Güneri ve Sevil Candan da filmde rol almışlardı.

İnikam (Nejat Saydam), *Kumurbaz* (Orhan Aksoy), *Lokum Gibi Kızlar* (Muzaffer Aslan), *Namusum İçin* (Memduh Ün), *Seveceksen Yiğiti Sev* (Hüsnü Cantürk), *Şeker Haftıye* (Zafer Davutoğlu), *Şenol Birol Gol* (Nejat Saydam), *Üç Kardeşe Bir Gelin* (Mehmet Dinler), *Yıldız Tepe* (Memduh Ün)

☆ 1966 *Allahısmaıradık Yavrum* (Orhan Aksoy), *Aşkın Kanunu Yok* (Sırrı Gültekin), *Avare Kız* (Ülkü Erakalın), *Bana Bela Derler* (Cevat Okçugil), *Fabrikanın Şoförü* (Ümit Utku), *Hedef Ankara* (Nejat Saydam), *Ben Bir Sokak Kadınıyım* (Ertem Eğilmez), *Fakir Çocuklar* (Memduh Ün), *Karakolda Ayna Var* (Halit Refiğ), *Koca Yusuf*

(Çetin Karamanbey), *Kucaktan Kucağa* (Ülkü Erakalın), *Ölüm Temizler* (Hüsnü Cantürk), *Kolsuz Kahraman* (Nejat Saydam), *Seni Bekleyeceğim* (Ertem Eğilmez), *Yiğitler Ölmezmiş* (Nazif Kurthan)

☆ 1967 *Ağa Düşen Kadın* (Nazmi Özer), *Anadolu Kızı* (Hüsnü Cantürk), *Ayşecik Canım Annem* (Aram Gülyüz), *Dolmuş Şoförü* (Alp Zeki Heper), *Kiralık Kadın* (Ülkü Erakalın), *Ömre Bedel Kız* (Ertem Eğilmez), *Sürtüğün Kızı* (Ertem Eğilmez), *Yaprak Dökümü* (Memduh Ün), *Hırsız Prenses* (Nevzat Pesen), *Kız Kolunda Damga Var* (Halit Refiğ), *Son Gece* (Memduh Ün), *Zilli Nazife* (Memduh Ün)

☆ 1968 *Ana Hakkı Ödenmez* (Osman F.Seden), *Şeyh Ahmet* (Hüsnü Cantürk), *Ezo Gelin*

(Orhan Elmas), *Kafkas Kartalı* (Yılmaz Atadeniz), *Köroğlu* (Atuf Yılmaz), *Nilgün* (Ertem Eğilmez), *Vuruldum Bu Kıza* (Memduh Ün)

☆ 1969 *Boş Beşik* (Orhan Elmas), *Büyük Yemin* (Memduh Ün), *Erkek Fatma* (Ülkü Erakalın), *Menekşe Gözlü* (Atuf Yılmaz), *Vatan ve Namık Kemal* (Duygu Sağıroğlu)

☆ 1970 *Ham Meyva* (Sırrı Gültekin), *Kara Pençe* (Memduh Ün), *Meçhul Kadın* (Duygu Sağıroğlu), *Sevenler Ölmez* (Metin Erksan), *Şoför Nebahat* (Süreyya Duru)

☆ 1971 *Acı* (Yılmaz Güney), *Kerem İle Ash* (Orhan Elmas), *Mahşere Kadar* (Nuri Ergün), *Mualla* (Nevzat Pesen), *Satın Alınan Koca* (Duygu Sağıroğlu), *Solan Bir Yaprak Gibi* (Mehmet Dinler), *Yarın Son Gündür* (Yılmaz Güney)

☆ 1972 *Evlad* (Mehmet Dinler), *Ekmekçi Kadın* (Mehmet Dinler), *Leyla ile Mecnun* (Duygu Sağıroğlu), *Nazlı ile Murat* (Memduh Ün), *Namus* (Duygu Sağıroğlu), *Vahşi Bir Kız Sevdim* (Nejat Saydam)

☆ 1973 *Dağdan İnme* (Metin Erksan), *Ezo Gelin* (Fevzi Tuna), *Gönülden Yaralılar* (Memduh Ün), *Kambur* (Fevzi Tuna), *Rabia* (Osman F.Seden), *Toprak Ana* (Memduh Ün)

☆ 1974 *Kuma* (Atuf Yılmaz)

☆ 1975 *Ağrı Dağı Efsanesi* (Memduh Ün), *Ana Kurban Can Kurban* (Fevzi Tuna)

☆ 1976 *İntikam Meleği-Hamlet* (Metin Erksan)

☆ 1977 *Ana Ocağı* (Osman F.Seden), *Hatasız*

Kul Olmaz (Osman F.Seden), *Meryem ve Oğulları* (Osman F.Seden), *Ölmeyen Şarkı* (Orhan Aksoy)

Fatma Girik: Koca Yusuf filminin yönetmeni Çetin Karamanbey'le.

☆ 1978 *Gelincik* (Şerif Gören), *Yaşam Kavgası* (Halit Refiğ)

☆ 1981 *Kanlı Nigâr* (Memduh Ün)

☆ 1982 *Gülsüm Ana* (Memduh Ün), *Kaçak* (Memduh Ün), *Yakılacak Kadın* (Osman F.Seden)

☆ 1984 *Nefret* (Osman F.Seden), *Postacı* (Memduh Ün)

☆ 1985 *Yılanlar Öncü* (Şerif Gören)

☆ 1987 *Japon İşi* (Kartal Tibet)

☆ 1988 *Sevgilerin En Güzeli* (Şahin Gök), *Kader Böyle İstediyi* (Ümit Efekan)

*SÜMÜKLÜ KIZLARIN
AŞK HİKÂYELERİNDEN
GERÇEĞE:*

TÜRKAN ŞORAY

Türk sineması mitolojisinde hiçbir kadın oyuncu, **Türkan Şoray** gibi çevresinde yaygın bir etkinliğe sahip olamamıştır. Ve **Şoray**, unutulmaz sarışın **Cahide Sonku**'dan sonra Sinemamızda "*ikinci efsane*" boyutlarına ulaşan bir yıldızdır. Bir anlamda, **Cahide**'nin karşıtı, yani efsanenin esmeridir. **Şoray**'da **Sonku**'nun sade güzelliği yoktur. İlk dönem filmlerinde olduğu gibi son dönem filmlerinde de güzelliği abartılıdır. *Vesikalı Yarım*'den *Metres*'e kadar hep bu abartıyı görürüz. Rimelli kirpikleriyle, ağır makyajıyla **Maurice Decopra**'nın *Boyalı Dudaklar Sokağı* adlı romanının sayfalarından fırlamış sanırsınız... Ama sıcaklığı tartışılmaz. 1960'lı yıllardan bu yana baygın bakışları, iri buğulu gözleri, ıslak hissini veren yarı aralık dudakları onun simgesi olmuştur...

Şair **Özdemir Asaf**'ın "*Geç kalmış bir Mae West*", **Atilla Dorsay**'ın "*Dünyanın en güzel kadını*" dediği ve **Selim İleri**'nin aşık olup uğruna gözyaşı döktüğü **Türkan Şoray**'ın bir dolu düzeyli filmi vardır. Gerçekten saymakla bitmez... **Ertem Göreç**'in *Otobüs Yolcuları*'yla **Metin Erksan**'ın *Acı Hayat*'ı **Şoray**'ın "*kader filmleri*"dir. Ne

Türkan Şoray: Gözleri **Ömre Bedel**'de **Cüneyt Arkın**'la (üstte); bir filminin bar sahnesinde (altta).

Türkan Şoray: baygın bakışları, iri, buğulu gözleri, ıslak hissini veren yarı aralık dudaklarıyla 1960'lı yıllardan bu yana sinemamızın efsane kadını oldu. Yalnızca halk kitlelerinin sevgilisi olmakta kalmadı: Romancı Selim İleri de ona aşık oldu, uğrunda gözyaşı döktü: Özdemir Asaf, onu "geç kalmış bir Mae West": Atilla Dorsay, "dünyanın en güzel kadını" olarak niteledi.

var ki düzeysiz, yani "sümüklü kızların aşk hikâyeleri"nden oluşan filmleri ise, sanatçının "ara dönem"ine aittir. Bu son döneminde *Gramofon Avrat*'la, *Aşkım, Hayallerim ve Sen*'le ve *Ada*'yla yeniden doğarken, usta işi oyunu cinselliğiyle birleşir.

Çünkü Türkan Şoray, her döneminde sıcaklığı ve erotizmi olan bir sanatçıdır.

FİLMOGRAFYA

- ☆ 1960 *Köyde Bir Kız Sevdim* (Türker İnanoğlu), *Aşk Rüzgârı* (Nevzat Pesen)
- ☆ 1961 *Afaçan* (Şinasi Özönük), *Aşk ve Yumruk* (Aram Gülyüz), *Dikenli Gül* (Arşavir Alyanak), *Gönülden Gönüle* (Süha Doğan), *Güzeller Resmigeçidi* (Osman F.Seden), *Hairla Sevgilim* (Arşavir Alyanak), *Kaderin Önüne Geçilmez* (Hüsnü Cantürk), *Melekler Şahididir* (Süha Doğan), *Orobüs Yolcuları* (Süha Doğan), *Siyah Melek* (Sami Ayanoğlu), *Sevimli Haydut* (Asaf Tengiz)
- ☆ 1962 *Acı Hayat* (Mein Erksan), *Allah Seviniz Deddi* (İlhan Engin), *Aşk Yarışı* (Mehmet

Sinemamızın iki efsane kadını. Cahide Sonku ve Türkan Şoray yan yana. Efsane oluşun devr-i mirası gibi.

Türkan Şoray: "İlk soyunup döktüğü film" olan *Çapkın Kız*'da.

Agâh Özgüç'e 1963'te imzaladığı bir fotoğrafı (altta).

100

Dinler, *Billur Köşk* (Muzaffer Aslan), *Bardaktaki Adam* (Orhan Elmas), *Biz de Arkadaş mıyız* (Ülkü Erakalın), *Dikmen Yıldızı* (Asaf Tengiz), *Kırmızı Karanfiller* (Ülkü Erakalın), *Lekeli Kadın* (Ülkü Erakalın), *Ne Şeker Şey* (Osman F.Seden), *Ümitler Kırılınca* (Orhan M.Arıburnu), *Zorlu Damat* (Hulki Saner)

☆ 1963 *Acı Köşk* (Hulki Saner), *Ayşecik Canımın İçi* (Hulki Saner), *Beni Osman Öldürdü* (Osman F.Seden), *Bütün Suçumuz Sevmek* (Ülkü Erakalın), *Badem Şekeri* (Osman F.Seden), *Barut Fıçısı* (Osman F.Seden), *Çalınan Aşk* (Ülkü Erakalın), *Çapkın Kız* (Memduh Ün), *Genç Kızlar* (Nevzat Pesen), *İki Koculu Kadın* (Ülkü Erakalın), *Küçük*

Bevin Kısmeti (Hulki Saner), *Köroğlu* (Mehmet Dinler), *Sayın Bayan* (Mehmet Dinler), *Utanmaz Adam* (Abdurrahman Palay)

☆ 1964 *Anasının Kızusu* (Ülkü Erakalın), *Bucur* (Arşavir Alyanak), *Bomba Gibi Kız* (Orhan Aksoy), *Fıstık Gibi Mayallah* (Hulki Saner), *Gözleri Ömre Bedel* (Ülkü Erakalın), *Gençlik Rüzgârı* (Nejat Saydam), *Kızgın Delikanlı* (Ertem Göreç), *Kader Kapıyı Çaldı* (Ülkü Erakalın), *Macera Kadını* (Arşavir Alyanak), *Mualla* (Ülkü Erakalın), *Öksüz Kız* (Orhan Aksoy), *Yılların Ardından* (Arşavir Alyanak)

☆ 1965 *Ekmekçi Kadın* (Zafer Davutoğlu), *Elveda Sevgilin* (Osman F.Seden), *Garip Bir İzdibaç* (Nejat Saydam), *Hayatının Kadını* (Ülkü Erakalın), *Komşunun*

101

Altın Kúpeler'de Ediz Hun'la (üstte); önemli rollerinden birini oynadığı *Ana*'da (altta).

Ekrem Bora ve Sevda
Ferdağ'la Ölümsüz
Kadın'da (üstte); Bülül
Köşk'le Gökseül Arsoy'la
[altta].

Tavuşu (Zafer Davutoğlu), *Sana Layık
Değilim* (Osman F.Seden), *Seven Kadın
Unutmaz* (Osman F.Seden), *Siyah Gözler*
(Nejat Saydam), *Sürtük* (Ertem
Eğilmez), *Vahşi Gelin* (Nejat Saydam),
Veda Busesi (Ülkü Erakalın)

☆ 1966 *Akşam Güneşi* (Osman F.Seden), *Altın
Küpeler* (Orhan Aksoy), *Anaların Günahı*
(Hulki Saner), *Çalkuşu* (Osman
F.Seden), *Çamaşırı Güzeli* (Hulki
Saner), *Düğün Gecesi* (Osman F.Seden),
Günahkâr Kadın (Ülkü Erakalın), *El Kızı*
(Nejat Saydam), *Eli Masalı* (Nejat

Saydam), *Karanfilli Kadın* (Nevzat
Pesen), *Kenarın Dilberi* (Osman
F.Seden), *Meleklerin İntikamı* (Osman
F.Seden), *Meyhane Gülü* (Nevzat Pesen),
Siyah Gül (Ülkü Erakalın)

☆ 1967 *Ağlayan Kadın* (Osman F.Seden), *Ana*
(Lütfi Ö.Akad), *Ayrılık da Berabertiz*
(Metin Erksan, Muzaffer Aslan), *Bir
Dağ Masalı* (Turgut Demirağ), *Her
Zaman Kalbimde* (Duygu Sağıroğlu),
Kara Duvaklı Gelin (Mehmet Dinler),
Kelepçeli Melek (Mehmet Dinler),
Ölümsüz Kadın (Mehmet Dinler), *Sinekli
Bakkal* (Mehmet Dinler), *Tapılacak
Kadın* (Nejat Saydam)

☆ 1968 *Abbase Sultan* (Turgut Demirağ), *Ağla
Gözlerim* (Mehmet Dinler), *Aşk Eski Bir
Yalan* (İlhan Engin), *Artık
Sevmeyeceğim* (Nejat Saydam),
Hapishane Gelini (Ülkü Erakalın), *Kadın
Severse* (Ülkü Erakalın), *Kadın İntikamı*

(İlhan Engin), *Kahveci Güzeli* (Muzaffer
Aslan), *Vesikalı Yarım* (Lütfi Ö.Akad)

☆ 1969 *Aşk Mabudesi* (Nejat Saydam), *Ateşli
Çingene* (Metin Erksan), *Bana Derler
Fosforlu* (Ertem Göreç), *Buruk Acı*
(Nejat Saydam), *Fosforlu Cevriyem*
(Nejat Saydam), *Günah Bende mi*
(Nevzat Pesen), *Kölen Olayım* (Atuf
Yılmaz), *Sana Dönmeyeceğim* (Mehmet

Dinler), *Seninle Ölmek İstiyorum* (Lütfi
Ö.Akad), *Sonbahar Rüzgârları* (Mehmet
Dinler)

☆ 1970 *Ağlayan Melek* (Nejat Saydam), *Arım
Balım Peteğim* (Muzaffer Aslan), *Buğulu
Gözler* (Safa Önal), *Bülbül Yuvası* (Nejat
Saydam), *Birleşen Yollar* (Yücel
Çakmaklı), *Herkesin Sevgilisi* (Nejat
Saydam), *Hayatım Sana Feda* (Muzaffer
Aslan), *Karagözlüm* (Atuf Yılmaz), *Mazi
Kalbimde Bir Yaradır* (Osman F.Seden),
Merhamet (Bilge Olgaç), *Mağrur Kadın*
(Nevzat Pesen), *Tatlı Meleşim* (Mehmet
Dinler)

- ☆ 1971 *Ateş Parçası* (Atıf Yılmaz), *Bir Genç Kızın Romanı* (Safa Önal), *Bir Kadın Kayboldu* (Safa Önal), *Gülüm Balım Çiçeğim* (Osman F.Seden), *Gelin Çiçeği* (Nejat Saydam), *Güllü* (Atıf Yılmaz), *Mavi Eşarp* (Nejat Saydam), *Metek mi Şeytan mı* (Mehmet Dinler), *Sevmek ve Ölmek Zamanı* (Halit Refiğ), *Unutulan Kadın* (Atıf Yılmaz), *Yedi Kocalı Hürmüz* (Atıf Yılmaz)
- ☆ 1972 *Cemo* (Atıf Yılmaz), *Çile* (Yücel Çakmaklı), *Dönüş* (Türkan Şoray), *Sisli Hatıralar* (Nejat Saydam), *Vukuat Var* (Nejat Saydam), *Zulum* (Atıf Yılmaz)
- ☆ 1973 *Asiye Nasıl Kurtulur* (Nejat Saydam), *Azap* (Türkan Şoray), *Dert Bende* (Orhan Elmas), *Mağpus* (Nejat Saydam), *Namus Borcu* (Yılmaz Duru), *Nene Hatun-Gazi Kadın* (Osman F.Seden), *Sultan Gelin* (Halit Refiğ), *Yalancı* (Mehmet Dinler), *Güllü Geliyor Güllü* (Atıf Yılmaz)
- ☆ 1974 *Açlık* (Bilge Olgac), *Bal Kızı* (Nejat Saydam), *Çilgımlar* (Safa Önal), *Yüreğimde Yare Var* (Safa Önal)
- ☆ 1975 *Acele Koca Aranıyor* (Muzaffer Aslan)
- ☆ 1976 *Bodrum Hakimi* (Türkan Şoray), *Deprem* (Şerif Gören), *Devlerin Aşkı* (Osman F.Seden)
- ☆ 1977 *Baraj* (Orhan Aksoy), *Dila Hanım* (Orhan Aksoy), *Selvi Boylum Al Yazmalım* (Atıf Yılmaz)
- ☆ 1978 *Bir Aşk Masalı* (Ejder İbrahimof), *Cevriyem* (Memduh Ün), *Sultan* (Kartal Tibet), *Tatlı Nigâr* (Orhan Aksoy)

- ☆ 1979 *Hazal* (Ali Özgentürk), *Küskün Çiçek* (Cüneyt Arkın)
- ☆ 1981 *Yılan Öldürseler* (Türkan Şoray)
- ☆ 1982 *Mine* (Atıf Yılmaz), *Seni Kalbime Gömdüm* (Fevzi Tuna)
- ☆ 1983 *Metres* (Orhan Elmas), *Seni Seviyorum* (Atıf Yılmaz)
- ☆ 1984 *Bir Sevgi İstiyorum* (Kartal Tibet)
- ☆ 1985 *Bir Kadın Bir Hayat* (Fevzi Tuna), *Körebe* (Ömer Kavur)
- ☆ 1987 *Gramofon Avrat* (Yusuf Kurçenli), *Havallerim, Aşkı ve Sen* (Atıf Yılmaz), *On Kadın* (Şerif Gören), *Rumuz Goncağül* (İrfan Tözüm)
- ☆ 1988 *Ada* (Süreyya Duru)

Acı Hayat filminin setinde. Yönetmen Metin Erksan'ın yanında Ayhan Işık, sağ başta Ekrem Bora (üstte). Yine sinemada büyümesinde büyük payı olan Metin Erksan'la Ateşli çingene filminin çekimi sırasında [altta].

*DUYGULARI YÜCELTEN
CİNSELLİĞİ YOK SAYAN*

HÜLYA KOÇYİĞİT

Ajda Pekkan'ın birinci seçildiği "artıst yarışması"nda "ikinci" dereceyi alan Hülya Koçyiğit, ilk filminde bir "erotik bebek" olarak doğdu. Metin Erksan'ın *Susuz Yaz*'ında taze cinselliği cömertçe sergileyen Koçyiğit, daha sonraki filmlerinde yalnızca duyguyu yücelten bir sömürü sinemasının kadını oldu. Gerçekte de genel havası içinde cinselliği olmayan, yani erotik duyarlılıktan uzak bir kadındı. Elinde kanlı mendillerle hıçkırarak Kerime Nadir'lerin arabesk dünyasındaki kadın tipleriyle uzun süre oyalandı... Sanki kör kızların yapay dünyalarını yansıtan Muhterem Nur'un yeni bir kopyasıydı.

Türk sinemasının en iyi kadın oyuncularından biri olan Koçyiğit, Lütfi Akad'ın

Hülya Koçyiğit: ilk ve en ünlü filmi *Susuz Yaz*'da Erol Taş'ta (üstte). Sinemaya girdiği ilk yıllarda Agâh Özgüç'e imzaladığı bir fotoğrafı (altta).

Hülya Koçyiğit:
yönetmenliğini Orhan
Aksoy'un yaptığı *Vurun
Kahpeye* filminde de
başarılı bir
kompozisyon çizmişti.

Gelin, Düğün ve Diyet üçlemesiyle yeni bir
tırmanışa geçti. Ve son döneminde ise
Fırar'la ve *Bez Bebek*'le bu kez cinselliği
yeniden keşfediyor Hülya Koçyiğit.

FİLMOGRAFYA

- ☆ 1963 *Susuz Yaz* (Metin Erksan)
- ☆ 1964 *Affetmeyen Kadın* (Osman F.Seden),
Adalardan Bir Yar Gelir Bizlere
(Abdurrahman Palay), *Ahtapotun Kolları*
(Nevzat Pesen), *Ayşecik Çıttı Pın Kız*
(Hulki Saner), *Bir İçim Su* (Orhan

Aksoy), *Döner Ayna* (Süreyya Duru),
Hepimiz Kardeşiz (Ülkü Erakalın),
Kavga Var (Süreyya Duru), *Katilin Kızı*
(Zafer Davutoğlu), *Keşanlı*
(Abdurrahman Palay), *Son Tren* (Nejat
Saydam), *Taşralı Kız* (Arşavir Alyanak),
Vurun Kahpeye (Orhan Aksoy)

- ☆ 1965 *Aşk ve İntikam* (Süreyya Duru),
Dudaktan Kalbe (Ülkü Erakalın),
Hıçkırık (Orhan Aksoy), *Hülya* (Nevzat
Pesen), *İki Yavrucak* (Orhan Aksoy),
Kadın İsterse (Nejat Saydam), *Laftım*
Balla Kestim (Aram Gülyüz), *Nazar*
Değmez İnşallah (Hulki Saner), *Posta*
Güvercini (Nevzat Pesen), *Serseri Aşık*
(Ülkü Erakalın), *Sevgili Öğretmenim*
(Ülkü Erakalın), *Sevgim ve Gururum*
(Süreyya Duru), *Tehlikeli Adımlar*
(Mehmet Dinler), *Uzakta Kal Sevgilim*
(Ülkü Erakalın), *Yalancı* (Orhan Aksoy),
Yıldızların Altında (Ülkü Erakalın)
- ☆ 1966 *Aşk Mücadelesi* (Türker İnanoğlu),
Bıtmeyen Çile (Arşavir Alyanak),
Damgalı Kadın (Süreyya Duru),
Denizciler Geliyor (Fevzi Tuna), *Dişi*
Düşman (Nejat Saydam), *Derili Gönüller*
(Orhan Aksoy), *İntikam Ateşi* (Ülkü
Erakalın), *Kumarbazın İntikamı* (Aram
Gülyüz), *Kıskanç Kadın* (Osman
F.Seden), *Karanlıkların Meleği* (Mehmet
Dinler), *O Kadın* (Zafer Davutoğlu),
Ölmek mi Yaşamak mı (Türker
İnanoğlu), *Siyahlı Kadın* (Süreyya
Duru), *Seni Seviyorum* (Ertem Eğilmez),
Vahşi Sevda (Memduh Ün), *Yiğit Yaralı*
Olur (Ertem Görec)
- ☆ 1967 *Çıldırın Dudaklar* (Arşavir Alyanak),
Utanc Kapıları (Fikret Uçak), *Delî Fişek*

Hülya Koçyiğit: O Kadın'da.

(Aram Gülyüz), *Dokuzuncu Hariciye Koşusu* (Nejat Saydam), *Gül Ağacı* (Mehmet Aslan), *Hırçın Kadın* (Ülkü Erakalın), *Kardeş Kavgası* (Türker İnanoğlu), *Parmaklıklar Arkasında* (Türker İnanoğlu), *Ringo Gestapoya Karşı* (Cevat Okçugil), *Seni Affedemem* (Duygu Sağıroğlu), *Samanyolu* (Orhan Aksoy), *Söyleyin Genç Kızlara* (Hasan Kazankaya), *Üvey Ana* (Ülkü Erakalın), *Yanık Kalpler* (Duygu Sağıroğlu), *Yaralı Kuş* (Mehmet Aslan), *Yağmur Çiselerken* (Nuri Ergün), *Zalimler de Sever* (İlhan Engin)

- ☆ 1968 *Cemile* (Atıl Yılmaz), *Dağları Bekleyen Kız* (Süreyya Duru), *Funda* (Mehmet Dinler), *Hicran Gecesi* (Osman F.Seden), *Kadın Asla Unutmaz* (Orhan Aksoy), *Kara Sevda* (Seyfi Havaeri), *Kezban* (Orhan Aksoy), *Kırmızı Fener Sokağı* (Natuk Baytan), *Sarmaşık Gülleri* (Nejat

Saydam), *Sevemez Kimse Seni* (Ertem Eğilmez), *Sus Sus Kimseler Duymasın* (Halki Saner), *Vahşi Bir Erkek Sevdım* (Niyazi Mustafa), *Yalan Yıllar* (Nejat Saydam), *Yasemin'in Tatlı Aşkı* (Atıl Yılmaz)

Hülya Koçyiğit: Lütfi Akad'ın Gelin. Bugün. Diyet üçlemesine kadar "oyalandığı" türden filmlerinin birinde: Hıçkırık.

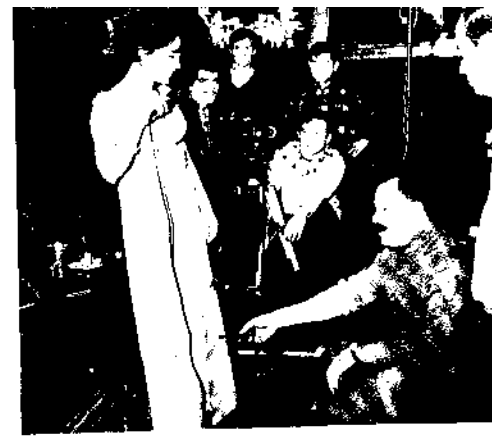
- ⇒ 1969 *Boş Çerçeve* (Ertem Eğilmez), *Kınalı Yapımcak* (Orhan Aksoy), *Kızıl Vazo* (Atıl Yılmaz), *Kızım ve Ben* (Orhan Aksoy), *Ölmüş Bir Kadının Mektupları* (Ülkü Erakalın), *Sen Bir Melekisin* (Nejat Saydam), *Uykusuz Geceler* (Orhan Aksoy), *Yarın Bir Başka Gündür* (Nejat Saydam)

- ☆ 1970 *Bütün Anneler Melektir* (Orhan Aksoy), *Güller ve Dikenler* (Nejat Saydam), *Küçük Hanımefendi* (Ertem Eğilmez), *Kezban Roma'da* (Orhan Aksoy), *Kalbimin Efendisi* (Ertem Eğilmez), *Seven Ne Yapmaz* (Orhan Aksoy), *Söz Müdafaa'nın* (Mehmet Dinler), *Sürtük* (Ertem Eğilmez), *Saadet Şehri* (Türker İnanoğlu), *Zeyno* (Atıl Yılmaz)

Hülya Koçyiğit: Funda'da
Salih Güney'le.

- ☆ 1971 *Adını Anmayacağım* (Orhan Elmas), *Bebek Gibi Maşallah* (Mehmet Dinler), *Beklenen Şarkı* (Ülkü Erakalın), *Beyoğlu Güzeli* (Ertem Eğilmez), *Hayatım Senindir* (Mehmet Dinler), *Kezban Paris'te* (Orhan Aksoy), *Senede Bir Gün* (Ertem Eğilmez), *Severek Ayrılanlar* (Orhan Aksoy), *Sezercik Yavrum Benim* (Safa Önal), *Son Hıçkırık* (Ertem Eğilmez), *Üç Arkadaş* (Memduh Ün), *Yağmur* (Orhan Elmas), *Yarın Ağlayacağım* (Orhan Aksoy)
- ☆ 1972 *Azat Kuşu* (Orhan Elmas), *Gökçe* (Lütfi Ö.Akad), *Kaderimin Oyunu* (Orhan Aksoy), *Sev Kardeşim* (Ertem Eğilmez), *Sezercik Aslan Parçası* (Memduh Ün), *Tanrı Misafiri* (Mehmet Dinler), *Zehra* (Yücel Çakmaklı)
- ☆ 1973 *Aşkın Zaferi* (Orhan Elmas), *Düğün* (Lütfi Ö.Akad), *Gelin* (Lütfi Ö.Akad), *Hayat Bayram Olsa* (Orhan Aksoy), *İki Bin Yılın Sevgilisi* (Ertem Görec), *Rabia* (Süreyya Duru), *Siyah Gelinlik* (Orhan Elmas), *Yeryüzünde Bir Melek* (Orhan Elmas)
- ☆ 1974 *Çirkin Dünya* (Osman F.Seden), *Diriliş* (Yücel Çakmaklı), *Diyet* (Lütfi Ö.Akad), *El Kapısı* (Orhan Elmas), *Kardeş* (Orhan Elmas), *Sabıkahı* (Nejat Saydam), *Sokaklardan Bir Kız* (Nejat Saydam)

Hülya Koçyiğit: bir filmin
setinde yönetmen Duygu
Sarıoğlu ile.

- ☆ 1975 *Bir Araya Gelemeyiz* (Orhan Aksoy), *Çirkef* (Temel Gürsu), *Gülşah* (Orhan Aksoy), *İşte Hayat* (Atıf Yılmaz), *Kadınlar Hayır Derse* (Mehmet Dinler)
- ☆ 1976 *Gülşah Küçük Anne* (Orhan Elmas), *Şoför* (Orhan Aksoy)
- ☆ 1977 *İstasyon* (Şerif Gören), *Sensiz Yaşayamam* (Metin Erksan)
- ☆ 1978 *Evlidir Ne Yapsa Yeridir* (Şerif Gören)
- ☆ 1979 *Almanya Acı Vatan* (Şerif Gören)
- ☆ 1981 *Her Kadından Biri* (Şerif Gören)
- ☆ 1982 *Gazap Rüzgârı* (Orhan Aksoy)
- ☆ 1983 *Derman* (Şerif Gören)
- ☆ 1985 *Kurbağalar* (Şerif Gören)
- ☆ 1986 *Dikenli Yol* (Zeki Alasya), *Fırar* (Şerif Gören)
- ☆ 1987 *Bez Bebek* (Engin Ayça)
- ☆ 1988 *Gece Dansı Tutsakları* (Mahinur Ergun), *Canım Oğlum* (Orhan Elmas), *Ponente Feneri* (Şahin Gök)

BİR CİNSELLİK MİLİTANI

MÜJDE AR

Son dönem Türk sinemasında bu kez, çağdaş düşüncenin kadını olarak Müjde Ar'ı görüyoruz. Son üç yıldır en düzeyli filmlerin afişlerinde oyuncu olarak Müjde Ar var... Örneğin *Fahriye Abla*, *Adı Vasfiye*, *Aahhh Belinda*, *Asılacak Kadın*, *Afişe Jale* bu filmlerin bazıları... Ama Müjde Ar'ın asıl işlevi, sinemaya seyirciyle birlikte, yaşamayan kadın tiplerine cinsellik kazandırması oldu.

Müjde Ar, bir yol açtı. Aykırı, ama gerçekçi kadın tipleri yerlerini aldılar sinemada. Böylece yeni bir dönem başladı. Bu

Müjde Ar: Asılacak Kadın'da önce hizmetçisi, sonra karısı olduğu iktidarsız bir erkekle birlikteliği oynarken, fetiş tutkuları da başarıyla sergiledi.

Müjde Ar: Dul Bir Kadın da Nur Sürele birlikte. Erkekler tarafından aldatılıp birbirine sığınan iki kadının dostluğunda. platonik düzeyde de olsa lezbiyenliğe göz kırplıyordu.

aşamada Türkan Şoray'ı da etkileyen elbetteki Müjde Ar'dı.

Akılcı bir yol izleyerek direndi, militanca savaş verdi ve kazandı...

FİLMOGRAFYA

- ☆ 1974 *Aşk-ı Memnu* (Halit Refiğ/TV)
- ☆ 1975 *Babacan* (Natuk Baytan), *Baldız* (Temel Gürsu), *Batsın Bu Dünya* (Osman F.Seden), *Köçek* (Nejat Saydam), *Pisi Pisi* (Zeki Ökten)

Müjde Ar: *Gizli Duygular*'da cinselliğini geç keşfeden bir "yarım bakire"yi oynadı.

- ☆ 1976 *Adalı Kız* (Oksal Pekmezoğlu), *Deli Gibi Sevdim* (Tanju Gürsu), *Gel Barışalım* (Ergin Orbey), *Mağlup Edilmeyenler* (Atif Yılmaz), *Öyle Olsun* (Orhan Aksoy), *Selam Dostum* (Orhan Elmas), *Taşra Kızı* (Orhan Elmas), *Tosun Paşa* (Kartal Tibet)
- ☆ 1977 *Gülen Gözler* (Ertem Eğilmez), *Günahın Bedeli* (Ümit Efekan), *Kızını Dövmeyen Dizini Döver* (Temel Gürsu), *Lanet* (Mesut Uçakan), *Nehir* (Şerif Gören), *Sarmaşdolaş* (Ümit Efekan), *Tatlı Kaçık* (Ergin Orbey), *Vakı Şevgili* (Tolgay Ziyal)
- ☆ 1978 *Güneşten de Sıcak* (Yaşar Seriner), *Kaybolan Yıllar* (Yücel Uçanoğlu), *Kibar Feyzo* (Atif Yılmaz), *Şahit* (Vural Pakel), *Töre* (Ümit Efekan), *Uyanış* (Remzi Jöntürk)
- ☆ 1979 *Aşk Ben mi Yarattım* (Şerif Gören)
- ☆ 1980 *Kır Gönülünün Zincirini* (Şerif Gören)
- ☆ 1981 *Ah Güzel İstanbul* (Ömer Kavur), *Çirkinler de Sever* (Sinan Çetin), *Delikan* (Atif Yılmaz), *Feryada Gücüm Yok* (Şerif Gören)
- ☆ 1982 *İffet* (Kartal Tibet), *Göl* (Ömer Kavur)

Deli Kan'da cinsel anarşizmini ortaya koyduğu sahnelerden birinde Tarık Akan'la (yanında). İlk sinema filmi Babacan'da (üstte). Geri planda ise Cüneyt Arkın.

- ☆ 1983 *Aile Kadını* (Kartal Tibet), *Güneşin Tutulduğu Gün* (Şerif Gören), *Şalvar Davası* (Kartal Tibet)
- ☆ 1984 *Dağınık Yatak* (Atıf Yılmaz), *Fahriye Abla* (Yavuz Turgul), *Gizli Duygular* (Şerif Gören)
- ☆ 1985 *Adı Vasfiye* (Atıf Yılmaz), *Dul Bir Kadın* (Atıf Yılmaz)
- ☆ 1986 *Aaah Belinda* (Atıf Yılmaz), *Asılacak Kadın* (Başar Sabuncu), *Asiye Nasıl Kurtulur* (Atıf Yılmaz), *Kupa Kızı* (Başar Sabuncu), *Teyzem* (Halit Refiğ)
- ☆ 1987 *Afife Jale* (Şahin Kaygun), *Kaçamak* (Başar Sabuncu)
- ☆ 1988 *Arabesk* (Ertem Eğilmez)

KAYNAKLAR: Ağah Özgüç, *Türk Filmleri Sözlüğü: 1914-1987* (6 Cilt)

